TYÖLÄISILLÄ ON: YKSI VIHOLLINEN! YKSI TAISTELU! —— SIKSI: YKSI PUOLUE! YKSI UNIO! YKSI RINTAMA! YKSI PÄÄMÄÄRÄ!

Työväen vapautus tapahtuu sen itsensä kautta!

VAPAUS

Vain järjestyneenä voi työväenluokka voittaa!

No. 100. — 1922. Tiistaina, elok. 29 p. — Tuesday, August 29. VI Vuosikerta--Vol. VI

Työväki uusii sotilaiden poistovaatimuksen

Nova Scotian pääministeriltä vaaditaan vastausta. Edustaja sanoo kapitalistien käyttävän lakia työläisten nöyryyttämiseksi.

Montreal. — Torstai aamuna saapui koolla olevalle Canadan Työväenliiton kongressille pääministeri Kingin vastaus kongressin tekemään sotajoukkojen Nova Scotian lakkoalueelta poistamisvaatimukseen. Pääministeri ilmoittaa ettei hän suosi sotajoukkojen siellä pitämistä ja on lähettänyt sotajoukkojen komendantille kehoituksen poistaa joukot niin pian kuin paikalliset viranomaiset katsovat sen suotavaksi.

Nova Scotian mainarien edustaja John Watson ei ollut ensinkään tyytyväinen pääministerin kiertelevän vastauksen johdosta. Hän ilmaisi pelkonsa siitä, että sotilaat tulevat aikaansaamaan siellä rettelöitä, josta federaalihallitus on vastuunalainen. Hän lausui, että paikalliset viranomaiset eivät tule katsomaan sopivaksi sotilaitten poistamista ja vaatii kongressin uudistamaan vaatimuksen federaalihallitukselle, että sotajoukot on heti poistettava lakkoalueelta.

Edustaja Robinson Montrealista lausui: «Kapitalistit ja suuret korporationit käyttävät lakia pakottaakseen työläiset armoilleen. Ettekö te luule, että mainarit olivat oikeassa vedotessaan sotilaisiin, jotka on värvätty heidän oman luokkansa keskuudesta ,etteivät ne ampuisi työläistovereitaan, huolimatta että heitä siihen komennettaisiin» Edustaja Dixon Montrealista vastusti myöskin sotajoukkojen käyttämistä ennen kuin siviiliviranomaiset ovat voimattomia ylläpitämään järjestystä.

Sihteeri Draper oli sitämieltä, että pääministeri Kingin mieliala on mainareille sympaattinen ja arveli ettei olisi oikein tehdä hänelle uutta vaatimusta, koska hän on tehnyt sen mitä hän voi tehdä federaalihallituksen puolesta.

James Simpson Torontosta tiedusti onko Nova Scotian pääministeri vastannut hänelle lähetettyyn vaatimukseen sotilaitten poistamisesta ja kun siihen ilmoitettiin kieltävästi, esitti hän kongressin nimessä heti vaadittavaksi häneltä vastausta, Simpsonin esitys sai yleisen kannatuksen ja vaatimus päätettiin lähettää heti sähkösanomalla.

Federaalihallitus asetetaan vastuuseen työttömyyskysymyksestä.

Torstain istunnossa hyväksyttiin pitkähkön väittelyn jälkeen päätöslauselma, jossa federaalihallitukselle asetetaan vastuunalaisuus ja aloitevelvollisuus työttömyyskysymyksen käsittelemiseen ja työttömäin tilanteen lieventämiseen.

Työttömille työtä union palkalla.

Päästöslauselmassa vaaditaan, että hallituksen on varattava työttömille työläisille työtä vallitsevan union palkkataksan mukaan, tai sitten riittävää työttömyysapua.

Päätöslauselman johdosta johtui pitkähkö väittely, senaattori Robertson, Meighenin aikainen työministeri, johti väittelyä sitä kantaa vastaan, ettei federaalihallitusta ole asetettava yksinomaan vastuulliseksi, koska maakuntahallitukset ja kunnallisviranomaiset huolehtivat siitä vähemmin silloin työttömäin kohtalosta. Robertsonin kanta kuitenkin kumottiin väittelyssä ja päätöslauselma hyväksyttiin.

Syyt jäsenluvun vähentymiseen.

Sihteeri Draperin raportissa ilmoitetaan syyksi jäsenluvun vähentymiseen se ,että 25 pros. jäsenistä ovat työttömyyden takia olleet kykenemättömiä suorittamaan jäsenmaksujaan. Sihteeri arvellen kuitenkin, että työmarkkinain vilkastuttua nämä jäsenet saadaan kyllä takaisin.

Mooren masiina edelleen valtaan.

Presidentti Moore ja sihteeri Draper uskotaan tulevan uudestaan valituksi, muiden toimeenpanevan komitean jäsenten suhteen mahdollisesti tullen joitakin vaihdoksia.

Veljesedustajaksi Englannin Ammattiunioitten kongressiin tiedetään tulevan J. W. Wilkinson Vancouverista.

Welshin kaivosmiehet kapinassa nälkäpalkoista

Protesteeraavat nälkiinnyttämistä vastaan. Haluavat elintasoa vastaavan palkan.

Oxford. — Welshin kaivosmiehet, jotka sitten viime vuotisen epäonnistuneen lakon jälkeen ovat joutuneet tekemään työtä nälkäpalkoilla, ovat käyneet yhä kapinallisemmiksi. Niimpä Elbow Vale Co:n 2,400 työläistä tekivät torstaina lakon, protesteraten sovintolautakunnan myöntämää palkkataksaa vastaan.

Lakkolaiset pitivät kokouksen kaivosaukoilla, julistaen että sovintolautakunnan säätämä taksa on elintason alapuolella. Samallaisia protesteja ovat julkilausuneet yhtiön muitten kaivosten työläiset. Työläiset ja heidän perheensä marssivat soittokunta etunenässä yhtiön päävirastoon.

Welshin hiiliparooneilla on nyt hyvä aika. Viime viikolla hiilen vienti Etelä-Walesista oli suurempi kuin milloinkaan muulloin tämän vuoden ajalla. Lisää tilauksia saapuu yhtenään Canadasta ja Amerikasta. Ja kuitenkin täytyy kaivosmiesten raataa nälkäpalkoilla.

Erinäisiä tietoja Neuvosto-Venäjältä

Punainen Pietari — nälkäänäkeville.

Viime vuoden kesäkuun 27 p:stä tämän vuoden heinäkuun 1 päivään on Punainen Pietari nälkäänäkevien hyväksi lähettänyt seuraavaa:

Rahalahjoituksina 401,650,935,-615 ruplaa.

Elintarpeissa lahjoituksia: Koottu 86,303 puutaa 19,6 naulaa, tavaravaihdossa Pepon elimissä — 2,254 puutaa ¼ naulaa; läänin avustuskomitea valmistanut 41,211 puutaa 15 naulaa. Kaikkiaan elintarpeissa lahjoituksia 129,768 puut. 34¾ naulaa.

Kaikki elintarpeissa tapahtuneet lahjoitukset ovat jo lähetetyt määräpaikoilleen, käsittäen lähetykset 143 vaunulastia elintarpeita Punaisen Pietarin lahjana Tataarien Tasavallalle viime vuoden lokakuun juhliksi.

Venäjän Valtiopankin uudet setelit.

Moskova. — Valtiopankin liiketoimien vaihtovälineiden suurentamiseksi, lisäämättä rahan liikkeeseenlaskemista entistä suuremmaksi, on kansankomissaarien neuvosto oikeuttanut Valtiopankin laskemaan liikkeeseen 100, 250, 500 ja 1,000 kultaruplan arvoisia pankkiseteleitä, jotka pankki takaa lunastavansa kallisarvoisilla metalleilla ja joita helposti voidaan vaihtaa tavaroihin. Näitä pankkiseteleitä otetaan vastaan verojen y.m. kannoissa ja maksuksi myös niissä tapauksissa, jolloin lain mukaan maksut ovat tehtävät kullassa. Näitä pankkiseteleitä sallitaan noteerata pörsseissä.

Tilanne Aserbeidshanissa.

Moskova. — Sen johdosta, että ulkomaiset sanomalehdet ovat levitelleet huhuja kapinasta Aserbeidshanissa ja punaisten sotavoimien karkoituksesta Lenkoranista on Rostan avustaja haastatellut Aserbeitshanin lähetystön Moskovassa olevaa edustajaa, joka on ilmoittanut, että Lenkoranissa vallitsee täysin rauhalliset olot. Aserbeitshanin väestö on tätä nykyä parhaillaan korjaamassa mainiota viljasatoaan. Väestön ja punaisten sotavoimien keskeinen suhde on kaikkialla mitä ystävällisin ja sydämellisin.

Yleiset työt Pietarissa.

Työ- ja puolustusneuvosto on vahvistanut päätöksen kolmen triljoonan ruplan myöntämisestä yleisiin töihin työttömiä varten Pietarissa. Töitten alkuunsaantia varten on jo myönnetty 600 miljaardia ruplaa.

Lisätietoja Amerikan kommunistijahdeista

Workers puolueen sihteeri Ruthenberg, Workersin toimittaja Wm. Dunne y.m. huomatuita johtohenkilöitä vangittu.

Meille viimeksi saapunut New York Call antaa lähempiä tietoja Bridgemanissa, Mich. toimitetuista vangitsemisesta, josta kerroimme jo edellisessä lehdessä.

Call kertoo tapahtumasta: Neljä Yhdysvaltain apulaismarsalkkaa, Bridgeman kauntin sheriffin ja 20 apulaissheriffin avustamana, murtautuivat Amerikan kommunistipuolueen konventioniin ja vangitsivat 15 edustajaa. Kokousta pidettiin Wolfskeelin kesähuvilassa, joka sijaitsee neljän korkean vuoren ympäröimässä alankomaassa.

Vangittujen nimet.

Vangitut henkilöt ovat: C. E Ruthenberg, Amerikan Workers puolueen kansallissihteeri; Wm. F. Dunne, Workersin toimittaja; W. Reynolds, Detroit; Max Lerner, Seattle; Cyril Lampkin, Detroit; Francis Ashworth, Camden, N. J.; Alex Vail, Philadelphia; Chas. Krumbine, New York; T. R. Sullivan. St. Louis, joka pitäisi olla Amerikan Workers puolueen puheenjohtaja; John Mihelic, Kansas City; E. McMillin, St. Louis; Thos. O'Flaherty, New York; Caleb Harrison Chicago; C. Nordling, Portland Ore; Charles Erickson, Chicago.

Viranomaisten lausuntojen mukaan oli konventionissa viime perjantaina vähintään 75 edustajaa, mutta uskovat he edustajain saaneen tietää viranomaisten suunnitelmasta, joten ainoastaan vähäinen määrä joutui vangituksi. Kun viranomaiset piirittivät kokoushuoneen, ottivat edustajat kohtalonsa kylmästi vastaan. Mitään syytöstä ei vangittaessa ole tehty, vaan aikovat viranomaiset niitä vasta «keksiä.»

Nationalistit alkaneet suuren hyökkäyksen

Noin 100,000 armeija hyökkää kreikkalaisten asemia vastaan.

Pariisi. — Samalla kertaa kun Turkin nationalistien hallitus on suostunut liittolaisten esittämiin rauhanneuvotteluihin Kreikan kanssa, ovat he alottaneet Vähässä Aasiassa suuren hyökkäyksen kreikkalaisten asemia vastaan.

Turkkilaisten tarkotuksena uskotaan olevan hankkia mahdollisimman edullinen asema ennen rauhanneuvottelujen alkamista, voidakseen painostaa itselleen edulliset ehdot.

Noin 100,000 turkkilaista kuuluu hyökkäysjoukkoihin, sen lisäksi on sama määrä pohjoisella rintamalla. Kaikki seikat sanotaan suosivan turkkilaisten hyökkäystä, siihen lukeutuen hyvä sato.

Ford vähentää työvoimaa hiilen puutteessa

Detroit. — Torstaina pantiin Fordin traktoritehtaalla työstä pois 3,000 miestä, johtuen toimenpide hiilen puutteesta. Työläisten takaisin ottaminen riipuu siitä kuinka pian saadaan riittävästi hiiltä, selittävät yhtiön viranomaiset. Traktoritehdas pitää normaalisesti työssä 26,-000 miestä.

Saksa hermostunut Ranskan uhkauksien johdosta

Berliini. — Täällä liikkuu itsepintaisia huhuja, että Ranskan sotajoukot valmistuvat marssimaan Ruhrin laaksoon kenraali Nesselin johdolla. Yleisö on näiden huhujen johdosta suuresti kiihottunut. Hallitus on kuitenkin toivehikas, että jonkinlainen sovinto saadaan Ranskan kanssa aikaan.

Moore valittu edelleen Työväenliiton presidentiksi

Montreal. — Canadan Trades & Labor Congressi valitsi perjantaina Tom Moore viidennen kerran presidentiksi ilman vastustusta. Sihteeri P. M. Draper valittiin 23 kerran sihteeri-rahastonhoitajaksi. Varapresidentit valittiin kahdeksasta ehdokkaasta.

Europa tarvitsee 582-,000,000 bushelia viljaa ulkoa

Washington. — Yhdysvaltain kauppadepartementin laskelmien mukaan joutuu Europa tänä vuonna hankkimaan muista maanosista 582,000,000 bushelia viljaa, eli 27,-000,000 bushelia enempi kuin edellisenä vuotena.

Ainoissa Europan maissa missä viljavuosi tulee huomattavasti parempi kuin edellisenä vuona, ovat Puola ja Rumania. Ranskassa, Italiassa ja Saksassa on sato sitävastoin huomattavasti vähäisempi edellistä satoa ja myöskin Englannissa noin 9 prosenttia pienempi.

Viljan viennin Canadasta ja Yhdysvalloista Europaan uskotaan näin ollen olevan suuren; joskin viennistä saa osansa myöskin Australia ja Aasia sekä Etelä-Amerika, viimemainitusta pääasiassa Argentina.

Länsi-Canadan hiililakko sovittu

Sovintoesitys alistetaan yleisäänestykselle. Unio ryhtyy järjestämistöihin.

Calgary. — Robert Livett, United Mine Workersin kansainvälisen toimeenpanevan komitean jäsen ennusti täällä torstaina, että kaikki unionmiehet palaavat töihin maanantaina, samalla tullaan juuri allekirjoitettu sopimus alistamaan jäsenistön yleisäänestykselle. Sopimuksen mukaan suostuvat unionmiehet 15 prosentin palkanalennukseen, sopimus kestää maalisk. 31 p., 1923, astuen voimaan heti kun 75 prosenttia Yhdysvaltain pehmeänhiilen kaivantojen omistajista on tehnyt sovinnon United Mine Workersin kanssa.

Mr. Livett sanoo 18 piirissä olevan vielä noin 2,000 järjestymätöntä kaivosmiestä, joiden järjestämiseksi unioon ryhdytään heti.

Länsi-Canadan lakko on kestänyt viisi kuukautta.

Manitoban sato 70,-000,000 bushelia

Winnipeg. — Manitoban apulaismaanviljelysministeri Evans ilmoittaa että ennakkolaskelmien mukaan Manitoban tämän vuotinen sato tulee olemaan 70,000,000 bushelia, ollen keskimäärin 18—20 busheliin eekkerin alalta. Edellisen vuoden sato teki 39,053,980 bushelia, keskimääräinen tulo ollen 11.53 bushelia eekkeriltä.

10-jalkaisen alkuihmisen luuranko löydetty Mexikossa

Mexiko City. — Hallituksen maanviljelysdepartementti on saanut vastaanottaa edustajaltaan Tiburon saarelta, Californian lahdesta primitiivisen (alkuperäisen) ihmisen luurangon, joka on yli kymmenen jalkaa pitkä. Ruumis löydettiin pari päivää sitten maan sisästä. Samallaisen alkuperäisen ihmisen muita luita on myöskin löydetty samalta saarelta.

Hiilipula panee herrat neuvotteluihin

Toronto. — Maakunnan hiilikontrolleri Ellis on kutsunut torstaiksi parlamenttitalolle euvottelun nykyisen hiilipulan johdosta. Ontarion kaupunkien pormestarit ja kunnallishallitukset kuin myöskin hiilen välittäjät on kutsuttu olemaan läsnä.

De Valera valmistuu marssimaan pääkaupunkiin

Tasavaltalaisten johtaja aikoo käyttää vapaavaltiolaisten suruaikaa hyväkseen. Värvää uusia joukkoja.

Dublin. — Eamonn De Valera, Irlannin tasavaltalaisten johtaja on draamattisesti ilmestynyt piilopaikastaan ja värvää itselleen armeijaa Louth kauntissa, valmistuen hyökkäämään Dubliniin. Louth kaunti on aivan lähellä Dublinia.

Huhut De Valeran hyökkäysvalmisteluista ovat levinneet kulovalkean tavoin vapaavaltiolaisten keskuudessa, jotka nyt ovat vailla kyvykästä johtajaa. Valeran uskotaan käyttävän psykologista hetkeä, kukistaakseen nykyisen hallituksen ja perustaakseen uudelleen tasavaltalaisen hallitusmuodon.

Porvariterrori Brantingin valtakunnassa

Tukholma 2/8. — Eilen pidettiin täällä kommunistisen kunnallisjärjestön johdosta proletaarisia joukkokokouksia, joissa yksimielisesti hyväksyttiin seuraavasisältöä oleva päätöslauselma:

Tukholman työläiset lausuvat kokouksessaan suuttumusta uhkuvan protestinsa Tukholman poliisilaitoksen johdon telefonistilakon aikana toimeenpaneman kasakkavallan johdosta.

Häikäilemättömästi härsyttävän porvarislehden kiihoittamina ovat yhtä hyvin poliisit kuin «Yhteiskunta-avun» mustat joukot mitä silmiinpistävämmin osoittaneet, keiden etuja palvelevat. Poliisit rikkurivartijoina merkitsevät uhkahaastetta työväenluokalle, ja «Yhteiskunta-avun» terroristikopla provokaattoreineen, hyökkäyksineen ja väkivaltaisuuksineen on opettanut meille, mitä keinoja porvarisluokka käyttää työväenluokkaa vastaan sen taistelussa leivästä. Kokous kehoittaa työväenluokkaa ja työväenjärjestöjä toimeenpanemaan yleisen ja tehokkaan porvarillisten valhe- ja ajojahtilehtien boikotin. Lisäksi vaatii kokous ,että hallitus puuttuu asiaan ja hajoittaa «Yhteiskunta-avun» sekä että työväenedustajat Tukholman valtuustossa ryhtyvät toimenpiteisiin terveemmän poliisijärjestyksen aikaansaamiseksi kaupungissa, ja että poliisilaitoksen johdosta heti poistetaan ala-arvoinen aines.

Rautatielakon sovittelijat yhteiseen neuvotteluun

Neljä eri sovintolautakuntaa yhteiseen kokoukseen senaatin istuntosaliin.

Ottawa. — Neljä eri sovintolautakuntaa, jotka ovat yrittäneet saada aikaan sovintoa rautatiekonepajatyöläisten palkkariidassa tulevat kokoontumaan keskiviikkona senaatin istuntosaliin yhteiseen neuvotteluun, hakeakseen yhteistä pohjaa eri komppaniain ja heidän työläistensä välisen palkkariidan sovitteluun. Lain mukaan jokaisen yhtiön ja heidän työläistensä välillä on valittava eri lautakunta, josta johtuu että nykyään vallitsevassa palkkariidassa on toimessa neljä eri lautakuntaa.

Poliisikomento hallituksen työvälitystoimistossa

Montreal. — Keskusteltaessa työttömyyskysymyksestä Canadan Työväenliiton konventionissa, lausui torontolainen edustaja Varley: «Oman arvonsa tunteva työläinen ei voi mennä anomaan työtä hallituksen työvälitystoimistoista Torontossa. Jos unionmies huomauttaa jotain palkan pienuutta vastaan, tarttuu poliisi häntä niskaan ja viskaa ulos.»

Saksan sosialidemokratien suuret sanat

Preussin maapäivien istunnossa kesäkuun 6 pnä puhui mm. toverieedustaja Dahlem seuraavaan tapaan:

«Kysymme hallitukselta, miten se suhtautuu Rathenaun murhan jälkeen annettuun selitykseen, että tasavallan puolustamiseksi rikollisia hankkeita vastaan oli ryhdyttävä perinpohjaisiin toimenpiteisiin? Kysymme Sosialidemokratiselta puolueelta, millä kannalla se on edustajansa puheeseen murharoistoväen juurtajaksaisesta raivaamisesta? Sel vyyden vuoksi olisi hallituksen selitettävä, pitääkö paikkansa, mitä demokraattinen puhuja sanoi, että suojeluslakia tullaan sovelluttamaan myös vasemmistoa vastaan. Vastausta eivät odota mielenkiinnolla yksistään kommunistit vaan koko työväenluokka, jolle on tehty toisellaisia lupauksia. Me kommunistit seisomme nykyisessä joukkojen taistelussa taantumusta vastaan, taistelussa tasavallan suojaamiseksi työväen taistelurintaman etulinjoilla. Mutta me emme taistele kokoomuspuolueiden tasavallan pysyttämiseksi. Me taistelemme luodaksemme tasavallan, sellaisena kuin proletariaatti sen tarvitsee, sellaisena kuin miksi sen työväestö mielii luoda. Mutta me emme tahdo tästä tasavallan puolesta, joka on sortanut veriin taikka viskannut kuritushuoneisiin Karl Liebknechtin, Rosa Luxemburgin ja monia muita työväenjohtajia sekä kymmeniä tuhansia proletaareja, tasavallan puolesta, joka ei ainoastaan ole jättänyt rankaisematta kappilaisia vaan myös jättänyt heidät korkeisiin virkoihinsa. Sosialidemokratit ovat ryhmänsä puhujien kautta selittäneet ,että «näin ei voi jatkua». Heidän edustajansa on selittänyt, että he tulevat puolustamaan tasavaltaa tulella ja miekalla. Tällaisia suuria sanoja ovat he käyttäneet jo ennemminkin, mutta ne eivät ole koskaan saaneet teon muotoa. Sosialidemokratia on joka kerta pettänyt taisteluun kutsumansa työväenjoukot. Niin oli Ebertin poikkeussäädöksen laita, niin oli Radbruchin amnestiaintoilun laita, samallainen oli seikka valtakunnankansleri Wirthin lupausten ja Severingin Bielefelder-sopimuksen suhteen. Tasavallan politiikka on Saksan työväenluokkaan nähden ollut yhtä ainoata sanansa syömistä.»

Samaisessa istunnossa ryhtyivät taantumukselliset saksalais-kansalliset uskallettuun provokationiin. He näet lähettivät puhujakorokkeelle erään tunnetun murhaajasuosijan. Tämä nostatti istuntohuoneessa suuttumuksen myrskyn. Muudan iäkäs toveriedustaja riensi puhujakorokkeen luo ja lausui hänelle suorat sanat päin naamaa. Riippumattomat pommittivat häntä maapäiväin asiakirjoilla, niin että hän horjui taaksepäin. Saksalais-kansallisten rynnätessä vasemmiston kimppuun esiintyivät kaikki kolme työväenryhmää yhdessä ja antoivat mitä kuului. Breslaulainen nuohoojamestari Conrad «sai paksuun mahaansa aito proletaarisia nyrkiniskuja ja myös muut murhasällit saivat maistaa niiden hyvää tekevää vaikutusta.» Tappelun nujakkaa kesti kymmenisen minuuttia, jonka jälkeen puhemies lopetti «istunnon».

Sun Yat Sen epätoivoinen Kiinan suhteen

Shanghai. — Sanomalehdille antamassaan haastattelussa tri Sun Yat Sen, Etelä-Kiinan ent. presidentti lausui, että Kiinan yhteenliittämisen tiellä on miltei voittamattomia vaikeuksia ennen kuin Kiinan rahallinen tilanne on järjestetty paremalle kannalle.

Pekingissä tarvittaisiin tehokas hallitus, jonka määräyksiä pidettäisiin arvossa ja toteltaisiin, ilman sitä on raha-asiainkin järjestäminen mahdottomuus.

Sun Yat Sen sanoi kieltäytyvänsä ottamasta mitään osaa hallitukseen ennen kuin maan rahallisen tilan uudestaanjärjestäminen on tehty mahdolliseksi. Hän sanoi olevansa halukas antamaan apuaan Kiinan asiain järjestelyssä, edellyttäen että Amerika ja muut maat suostuvat avustamaan Kiinaa rahallisesti.

Sovinto Nova Scotian lakosssa lähellä

Kaivostyöläisten edustajat toivehikkaita neuvottelujen suhteen.

Sydney. — Professori Clarence MacKinnon Halifaxista, jonka United Mine Workers on kutsunut ylimääräiseksi edustajakseen neuvotteluissa komppanian kanssa, saapui perjantaina tänne. MacKinnon meni heti neuvotteluihin union johtajien kanssa. Myöhemmin päivällä jatkettiin neuvotteluja union edustajien ja British Empire Steel Corporationin kanssa.

Toiveet lakon aikaisesta sopimisesta käyvät valoisemmiksi. Kysymys on nyt vain pääasiallisesti palkkataksasta, mainarien vaatiessa 1921 vuoden palkkataksan voimaansaattamista ja Sydneyn kaivosten ja alueen muitten kaivantojen palkkaeron poistamista, Sydneyn kaivoksissa on palkka usean vuoden ajan ollut alhaisempi kuin muualla.

Kaivosmiesten sihteeri J. B. MacLachlan ilmaisi sanomalehtien edustajille olevansa sangen toivehikas neuvottelujen suhteen, uskoen niiden johtavan suotuisiin tuloksiin.

MacDonald arvostelee Kansain Liittoa

Workers puolueen puheenjohtaja vaatii välien katkaisua sen kanssa.

Montreal. — Workers puolueen puheenjohtaja, Jack MacDonald, joka edusti Canadan Ammattijärjestöjen kongressissa Toronton keskusneuvostoa, kritiseerasi ankarasti täällä torstain istunnossa Kansain Liittoa ja sen yhteydessä toimivaa työtoimistoa, vaatien että työväki luopuu kaikesta yhteydestä sen kanssa. MacDonald sanoi tämän työtoimiston olevan kapitalistisen hallitusten eikä työväen etujen edustajan. Puhuja vaati Canadan Ammattijärjestön lopettamaan kaiken yhteytensä sen kanssa ja liittymään Punaiseen Taloudelliseen Internationaleen.

Kongressin presidentti Moore nousi puolustamaan Kansain Liiton työtoimistoa (aivan luonnollisesti, sillä Moore lähtee taasen hienolle huvimatkalle Europaan tämän saman työtoimiston neuvotteluihin muiden samallaisten taantumuksellisten johtajain kanssa).

Baijerilainen vendee

Kirjoituksessaan, jossa berliniläinen toverilehti vertaa lahtari Baijeria vendeeseen, ranskalaiseen maakuntaan, joka kapinoi Ranskan vallankumoushallitusta vastaan, lausuu lehti mm.:

Suuri Ranskan vallankumous iski Vendeensä armahtamattomasti maahan — mutta mitä ajattelee Saksan porvarillinen tasavalta? Se ajattelee paperipalaa, oikeusopillista sankaritekoa, presidentin taikka valtiopäiväin dekreettiä, jolla Baijerin oma hallitusmääräys julistettaisiin mitättömäksi, se ei ajattele mitään sen vähemmän kuin todellista taistelua. Mitä vaatisi sitten todellinen taistelu Baijerin Vendeetä vastaan? Koko monarkistisen virkamies- ja sotilasklikin nujertamista Baijerissa, valtakunnan toimesta ja vallankumouksellisten voimain avulla läpiajettavaa tasavallan suojelusta hallinnassa, poliisilaitoksessa, armeijassa, oikeuslaitoksessa, työläisten aseistusta ja vastavallankumouksellisten järjestöjen aseistariisumista. Mutta «Berlinin» on jättänyt tämän kaiken tekemättä. Se on Rathenaun ja Erzbergerin murhan jälkeen jättänyt vastavallankumouksellisen byrokratti- ja militääriklikin koskemattomaksi, ja on häpeällisesti pettänyt proletaariset kansanjoukot, jotka tahtoivat antaa sille aseet vastavallankumouksen kukistamiseksi. Mutta Saksan työväenluokka, huomauttaa lehti, on velvollinen taistelemaan Baijerin Vendeetä vastaan, sillä sen yleishyökkäys ei kohdistu ainoastaan tasavaltaa vaan — ja ennen kaikkea — Saksan työväenluokkaa ja sen viimeisiäkin mahtiasemia vastaan.

VAPAUS

Canadan suomalaisen työväestön äänenkannattaja, ilmestyy Sudburyssa, Ont., joka tiistai, torstai ja lauantai.

H. PURO,
Vastaava toimittaja.

VAPAUS

(Liberty)

The only organ of Finnish Workers in Canada. Published in Sudbury, Ont., every Tuesday, Thursday and Saturday.

Advertising rates 40c per col. inch. Minimum charge for single insertion 75c. Discount on standing advertisement. The Vapaus is the best advertising medium among the Finnish People in Canada.

Ilmotushinta kerran julaistuista ilmotuksista 40c. palstatuumalta. Suurista ilmotuksista sekä ilmotuksista, joiden tekstiä ei joka kerta muuteta annetaan tuntuva alennus. Kuoloilmotukset $2.00 kerta ja 50c. lisää jokaiselta muistovärsyltä; nimenmuutosilmotukset 50c. kerta, $1.00 kolmekertaa; avioeroilmotukset $2.00 kerta, $3.00 kaksikertaa; syntymäilmotukset $1.00 kerta; halutaantieto- ja osoteilmotukset 50c. kerta, $1.00 kolmekertaa. — Tilapäisilmotuksista pitää raha seurata mukana.

TILAUSHINNAT:

Canadaan yksi vk. $4.00, puoli vk. $2.25, kolme kk. $1.50 ja yksi kk. 75c.

Yhdysvaltoihin ja Suomeen, yksi vk. $5.50, puoli vk. $3.00 ja kolme kk. $1.75.

Tilauksia, joita ei seuraa raha, ei tulla lähettämään, paitsi asianjesten joille on takaukset.

Jos ette milloin tahansa saa vastausta ensimäiseen kirjeeseenne, kirjottakaa uudelleen liikkeenhoitajan persoonallisella nimellä.

J. V. KANNASTO, Liikkenhoitaja.

Vapauden konttori ja toimitus on Liberty Building, Lorne St., Puhelin 1038. — Postiosote: Box 69. Sudbury, Ont.

Registered at the Post Office Department, Ottawa, as second class matter.

Tiistain lehteen aijotut ilmotukset pitää olla konttorissa lauantaina, torstain lehteen tiistaina ja lauantain lehteen torstaina kello 3.

Puolueemme ja Canadan Työväenpuolue

Meidän puolueemme — Canadan Workers puolue — ei ole mikään muu kuin koko Canadan työväenluokan etuja ajava puolue. Sentähden sen pyrkimyksenä on myöskin ulotuttaa toimintansa koko työväenluokan suurten pohjakerrosten keskuuteen. Voidakseen toteuttaa tämän pyrkimyksensä, on puolueemme ryhtynyt yhdistämään työväenluokan hajanaisia järjestyneitä ryhmiä. Puolueemme pyrkii kokoamaan erinäiset työväenpuolueet yhdistyneeksi rintamaksi poliittisella alalla, samoin kun se kaikin voimin kokoo erinäisten ja toistensa kanssa kilpailevien työväen unioitten yhteenliittämiseksi. Sanalla sanoen, puolueemme edustaa työväenluokan yhdistyneen rintaman aatetta, mutta ei vain periaatteissa eikä suurissa sanoissa, vaan käytännössä.

Missä määrin on siis jo tämä työ alulla? Jo ennen Workers puolueen (Työläispuolueen) perustamista oli Canadassa olemassa Labor Party (Työväenpuolue), joka muodostuu suurimmaksi osaksi suurten teollisuuksien taloudellisesti järjestyneistä työläisistä. Jokaiselle tietoiselle työläiselle on pitemmittä selittelyittä selvää, kuinka tärkeän osan tuo joukko käsittää, se on työväen luokkataistelulle välttämätöntä joukkoa, koska se muodostaa suurten teollisuuksien ydinjoukon. Meidän täytyy saada se mukaamme. Kuinka? Tunkeutumalla heidän keskuuteensa heidän unioittensa ja poliittisen puolueensa osastojen kautta. Tämän välttämättömyyden käsittäen onkin puolueemme keskustoimeenpaneva komitea, perustavan puolue-konventionin sille antamien valtuuksien ja ohjeitten nojalla kehittänyt tätä joukkojen keskuuteen tunkeutumispolitiikkaa eteenpäin. Puolueemme keskustoimeenpaneva komitea on antanut ohjeet puoluejärjestöillemme sellaisissa maakunnissa, missä Canadian Labor Party on elinvoimainen, liittyä siihen federationiperusteella. Tämä yhtyminen onkin parhaillaan käynnissä Nova Scotiassa, Ontariossa ja Manitobassa. Mutta eikö Labor Party ole reformistinen puolue ja meidän puolueemme vallankumouksellinen? Kyllä. Hukutammeko sitten puolueemme heti alussa reformismin suohon? Emme varmastikaan. Me emme luovu ohjelmastamme, periaatteistamme emmekä taktiikastamme. Me yhdymme Labor Partyyn omalla ohjelmallamme, federationiperusteella. Mitä tämä merkitsee. Se merkitsee, että me lähdemme valloitusretkelle, voittamaan reformistisesti ajattelevia työläisiä vallankumousaatteelle. Voitammeko siinä yrityksessä? Meidän täytyy voittaa. Meidän täytyy luottaa itseemme. Muuten emme ole vallankumouksellisia.

Yksi Neuvosto-Venäjän vihollinen kuollut

Brittiläisen sanomalehtikuninkaan loordi Northcliffin kuoleman johdosta kirjottaa «Eteenpäin» lehti seuraavaa:

Koska vainajille tavataan muistosanoja lausua heidän kuolemansa jälkeen, niin missään tapauksessa emme voi näistä traditsioneista poiketa Lordi Northcliffiin, tuohon maailman kuuluun Suur-Britannian sanomalehtikuninkaaseen nähden, joka joitakin päiviä sitten siirtyi «autuaitten» majoille.

Vainaja, jonka alkuperäinen nimi on Alfred Harmsmorth, oli epäilemättä aikakautensa suurimpia järjestäjäkykyjä. Hän alkoi huomaamattomana ja köyhänä uransa, mutta opittuaan taitavasti käyttämään toisten työtä hyväkseen, hän kahmi itselleen moniin miljooniin nousevan omaisuuden, johon m.m. kuului toista sataa Britannian päivä-, viikko- ja aikakauslehteä.

Harmsworth, joka Britannian imperialismille antamiensa palveluksiensa vuoksi korotettiin lordien luokkaan, alkoi uransa perustamalla Lontooseen halpahintaisen poliittisen sensatsionilehden, mistä hän vähitellen kansallisvaistojen taitavalla kiihotuksella loi mahtavan aseen Britannian imperialismille ja hillittömälle taantumukselle. Hänen intohimonsa oli kannustaa jokaista brittiläistä ponnistuksiin, joitten päämääränä oli ulottaa Britannian maailmanvalta tinkimättömään yliherruuteen maailman kaikilla mantereilla ja merillä, ja porvarillisessa maaperässä tämä lieneekin ollut hänen onnistumisensa suurimpia salaisuuksia.

Jo ennen silloisen Harmsworthin lehden ilmaantumista oli Lontoossa muuan huomattava halpahintainen lehti, joka summassa ja puolueettomasti edusti kaikkia kapitalistisia tarkotuksia ilman mitään määriteltyä puoluepyrkimystä. Harmsworthin, myöhemmin lordi Northcliffin lehti, «Daily Mail» sitä vastoin heti ensi numerostaan asti kävi hillitöntä sotaa Saksaa ja osittain myöskin Venäjää vastaan, joita se piti vaarana Britannian siirtomaille. Northcliffe rummutti yhtenään tulevasta maailman sodasta, kiihotti sanomalehdistössään, joka vähitellen laajeni ja voimistui, varusteluun ja lietsoi kainostelematta kansallisuusvihaa ja epäluuloa. Voidakseen paremmin ajaa pyyteitään hän osti «London Timesin», jossa hän pani toimeen huomattavia muutoksia ja josta sitten muodostui hänen sanomalehdistönsä johtava tien viittaaja.

Northcliffistä paisui huomattava tekijä Britannian poliittisessa elämässä. Koska hänen mielestään Herbert Asquith, vielä sodan alkaessa vallassa oleva Britannian pääministeri, eli paremminkin sanoen ministeripresidentti, oli hänen mielestään liiaksi pasifistinen, alkoi hän avoimen sodan Asquithia vastaan ja vaati Lloyd Georgen nimittämistä Britannian ministeripresidentiksi. Lopulta Asquithin oli väistyttävä, jouduttava miltei unohduksiin ja Northcliffin armosta Lloyd George joutui vallan satulaan.

Sodan alusta alkaen ajoi Northcliffe armeijan suurentamisen ja tehostamisen asiaa. Hän palkkasi toista sataa sanomalehtimiestä, joitten oli värväydyttävä armeijaan, annettava viedä itsensä sotarintamalle, mistä niitten sitten oli joka päivä rummutettava armeijan heikkoa taisteluvalmiutta ja kyvyttömyyttä. Tällä tavalla kiihotettiin Britannian kansa uhraamaan mielettömästi sotavarusteluun tarkoin harkitun suunnitelman mukaan. Ja koko puuhan takana oli Northcliffe ja imperialistien ryhmä, jonka suuna hänen sanomalehdistönsä esiintyi.

Northcliffe oli kuitenkin oikukas ja hänen kanssaan oli vaikea tulla toimeen. Jo ensimäisellä viikolla hän joutui Lloyd Georgen kanssa vastakkain. Lloyd George ei halunnut elää armoilla; mutta osasi kuitenkin välttää toistaiseksi julkista sotaa. Siksi hän toimitti tämän sanomalehtikuninkaan lähtemään Yhdysvaltoihin järjestämään täällä brittiläistä propagandaa sodan puolesta. Tätä ennen olivat saksalaiset onnistuneet saamaan ajettua propagadaansa läpi, mutta pian Northcliffe sai puolelleen ylivoiman. Yhdysvaltain hallitukselta alettiin lainata rahaa ja näistä biljoonista käytettiin noin 155,000,000 brittiläiseen propagandaan, mitä johti Northcliffe. Jälestä päin Northcliffe julkisesti parlamentin alahuoneessa tästä toiminnastaan kehasikin, että «tämä sijoitus oli paras, minkä Britannia koko sodan aikana teki.»

Kun sota oli ohitse ja Venäjällä tapahtui vallankumous, kävi Northcliffe hillittömään sotaan Neuvosto-Venäjää vastaan. Hän oli sen leppymättömimpiä vihollisia ja lausui useasti toivonaan «haluavansa nähdä sen päivän, jolloin Venäjä on polvillaan». Kiihkossaan hän meni niin pitkälle, että kun Lloyd George taipui järjestämään Prinssien saarelle ensimäistä kertaa neuvottelua, johon Neuvosto-Venäjäkin ottaisi osaa, alkoi Northcliffe häntä vastaan julkisen ja hillittömän sodan, missä sanoja ei säästetty, eikä myöskään julkeita nimityksiä.

Northcliffe aiheutti sittemmin Lloyd Georgelle monta katkeraa palaa. Hän olisi halunnut julkista sotaa Neuvosto-Venäjää vastaan, mutta kun Lloyd George ei sitä, tarkoin tilannetta tuntiessaan voinut jatkaa pitemmältä kuin mitä hän sitä on käynyt julkisesti ja salaisesti, oli hän Northcliffin kirjoissa «Britannian petturi», «suurin pelkuri, mitä Britannia milloinkaan on kasvattanut» jne.

Northcliffe ei kuitenkaan ennättänyt kukistaa Lloyd Georgea, enempää kuin hän sai nähdä sitäkään himoitsemaansa päivää, jolloin «Neuvosto-Venäjä» olisi polvillaan. Päin vastoin Neuvosto-Venäjä on kasvanut, varttunut ja voimistunut huimaavaa kyytiä ja kaikesta päättäen tulee esiintymään mahtavana tekijänä maailman politiikassa vastoin kaikkien verivihollisiensa. Northcliffien, Hooverien, Hughsien, Wilsonien, Lansingien j.n.e. hurskaita toivomuksia. Päin vastoin Northcliffe elämänsä iltana sai nähdä koko imperialistisen maailman auttamattoman kaaostilan ja imperialistien sovittamattoman ristiridan, joitten hän erittäinkin viimeiseltä maapallon ympäri tekemältään kiertomalta palattuaan ennusti ainakin Kaukaisessa Idässä kärjistyvän hurjaksi raatelevaksi otteluksi.

Ja lopuksi näille muistosanoille haluamme lausua vain sen, että ikävä kyllä lordi Northcliffe ennätti kuolla ennenkuin hänen tunnontarkasti edustamansa imperialismi oli ennättänyt kypsyä hänen kanssaan hautaan laskettavaksi, eli jos haluamme olla tunnontarkkoja: työväestö ei ollut vielä kypsynyt maailmanmitassa hautaantoimittajaksi.

— Venäjän ja Amerikan rautatieliikenne näyttävät vaihtavan osiaan tänä vuonna. Samalla kun Amerikan rautatieliikenne käy turvattomaksi matkustaa, junat myöhästyvät ja niiden luku vähentyy päivittäin, kirjoittaa Toronto Globen Moskovassa oleva kirjeenvaihtaja, Venäjän rautateitten olevan hyvässä kunnossa.

— Presidentti Harding on osottautunut epäonnistuneeksi lakon rikkojaksi. Mutta kukaan ei voi syyttää etteikö hän olisi parhaansa mukaan yrittänyt.

— «Nyt kun sota on ohitse. olen minä jälleen pasifisti». — Sam Gompers Canadan Työväenliiton kokoukselle pitämässään puheessaan.

Mussolini, kavaltaja ja konna

Benito Mussolini on italialainen päivän «sankari». Hänen nimellään on kohta sama kaiku kuin Dannunzion, joskaan ei edellistä ole lieventämässä mikään naurettavuuden kimerrys, kuten jälkimmäistä. Historiassa tulee hän esiintymään mustana varjona niitä työläisten verivirtojen taustaa vasten katsottuna, joita hän on ollut vuodattamassa. Hän ei ole ainoastaan Italian työväenluokan katkerin vihollinen vaan kantaa hän sitä paitsi synkintä nimeä minkä kukaan voi saada, nimittäin kavaltajan.

Syntyneenä vuonna 1883 tuli Mussolinista aluksi kansakoulunopettaja ja liittyi hän sen jälkeen sosialismiin. Myöhemmin toimitti hän vallankumouksellista sanomalehteä Sveitsissä. Karkoitettuna sieltä asettui hän jälleen Italiaan, missä hänellä maailmansodan puhjetessa ei ollut sen huomaamattomampi asema kuin sosialidemokratisen «Avantin» päätoimittajan. Sota muodostui hänelle kuten niin monelle muullekin sosialidemokratiselle johtajalle sudenkuopaksi. Oltuaan sosialisti, tuli hänestä patriootti. Hänen vakaumuksellaan ei ollut sen syvempiä juuria kuin että ne saattoi nyhtää irti **persoonallisten etujen ja voiton toivossa.** Mussolini oli valmis ylioikkari. Sotapatriootit työnsivät vastahankituille liittolaiselleen varoja kouraan. Mussolini perusti sotakiihoituksen varsinaisen äänenkannattajan «Il Popolo d'Italia» ja kohosi pian Dannunzion kilpailijaksi Herostrautuksen pudonneesta viitasta. Sodan loputtua oli hänen etsittävä uutta toimialaa (kuten Nosken ja kokonaisen sarjan sosialidemokratisia johtajia). Sotaa oli hänen lietsottava, tuli ja veri oli hänen intohimonsa, oikeuksistaan taisteleva köyhälistö oli mahti, jota vastaan kävi laatuun taistella. Ja niin myi Mussolini viimeisen mädäntyneen sielunsa tähteen kapitalismin pirulle ja perusti fascistiliikkeen, Italian lahtarijärjestön, päämääränään taisteleminen työväenluokan vapausliikettä vastaan ja keinonaan järjestetty valkoinen terrori. «Vallankumouksellisesta» sosialidemokraaatista oli tullut työläismurhaajain järjestäjä ja johtaja. Tätä syvempää lankeemusta ei sosialismin historia tähän mennessä tunne.

Mutta historia tuntee joukon hänen hengenheimolaisiaan. Niitä vilisee joka maassa, joskohta ei kaikilla heistä ole yhtä paljon rikollisen luonteekkuutta kuin konnamaisuutta voidakseen suorastaan ase kädessä taistella työläisiä vastaan. Mutta nämäkin raukat. Juudaksiksi palvelevat silti omalla tavallaan isäntiään, kapitalisteja, virittelemällä sudenkuoppia taistelevalle, nälkäänäkevälle köyhälistölle, punomalla yhdessä kapitalististen ajokoirain kanssa väijytyksiä ja ennenkaikkea valheella ja petoksella hämäten työläisiä kunniallisen taistelun tieltä. Näitäkin apurejaan arvostaa porvaristo suuresti; he nauttivat vallassaolijain suopeutta, heille aukee säätiöiden kassa-arkut.

Kapitaalin Kaanaa

Olipa kerran merkillinen maa, jota kutsuttiin Kapitaalin Kaanaaksi, koska siellä vuoti puplikaaneille ja päämiehille rieska ja hunaja. Ihmiset elivät siellä kuin maissa muissakin. Työläiset vain olivat tavallisuudesta poikkeavia: olivat täydellisiä, kiireestä kantaan kulttuurin kaunistamia.

Ja he olivat perin ylpeitä siitä. He halveksivat lukutaidottomia. Sillä Kapitaalin Kaanaassa taisivat kaikki lukea. He lukivat kaikki «Rauhallista Kehitystä», siitä imivät he kaiken elämänsisältönsä ja viisautensa. He oppivat siitä tietämään, kuinka heillä oli paljon paremmin kuin monissa muissa maissa mutta työnantajajilla paljon huonommin. He käyttivät lehteä kaikkiin tarpeisiinsa.

Kapitaalin Kaanaan työläiset olivat, kuten sanottu, ylen kulttiveerattuja. Ruuasta ei heillä tosin ollut paljon tietoa, vaatteissaan ei ollut mitään kehumista ja palkka oli suoraan sanoen kurja. Mutta tosi henkinen kulttuurihan ylenkatsoo kurjaa Mammonaa! Komeilkoon kapitalisti! Työläiset soivat kernaasti hänelle tämän ilon. Rikkaus ei yksin tee onnelliseksi, rehellisyys perii maan ja pitkämielisyys on ihmisen kaunistus!

Jokaisella Kapitaalin Kaanaan työläisellä oli sydän, ylen tunteellinen sydän. Ruumiistaan oli työläisen itse huolehdittava, sielustaan piti kyllä huolen sielunkaitsijaja. Sielunkaitsijat viettivät ylen maallista elämää osoittaakseen työläisille miten ei pitänyt tehdä. Milloin syntyi työläislapsi, otti sielunkaistija vesikipon ja pesi hänestä pois punaisen mehun ja aivut. Tätä kutsuttiin kasteeksi. Sielunkaitsijalla oli merkkinään risti, hänen ystävillään käsikranaatti.

Kapitaalin Kaanaan työläiset elivät onnellisina ja tyytyväisinä ja pelkäsivät vain kiihoituksen perkelettä. Sillä henki on altis mutta liha heikko. Jotta he eivät olisi menneet harhaan ja tehneet itselleen vahinkoa, asettivat maan työläiset parhaat riveistään johtajiksi ja tottelivat heitä sokeasti. Johtajat valvoivat työläisten koko elämänvaellusta, ja saivat siitä palkan sekä valvottaviltaan että yhteiskunnan hyväntekijöiltä, kapitalisteilta, jotka aika ajoin lähettivät heidän virkistysmatkoille kaukaisiin maihin taikka istuttivat ministerituoliin, missä oli tilaisuus oikoa jäseniään ja nauttia elämästä, sillä kapitalistit hallitsivat.

Missä kaksi tahi kolme työläistä kokoontui, perustivat he yhdistyksen mutta mieluummin sellaisen, jolla ei ollut mitään tarkoitusta. Työläinen, joka ei kuulunut tällaiseen yhdistykseen, ei ollut mikään työläinen. Näissä yhdistyksissä harrastettiin varsinkin laulutaidetta, ja heidän laulunsa olivat varsin merkillisiä: niissä puhuttiin kauheista asioista, taisteluista ja tykkein jyrinästä, mutta he eivät ajatelleet mitä lauloivat, he ajattelivat vain mitä heidän johtajansa ja «Rauhallinen Kehitys»; ja nämä eivät hyväksyneet mitään tykkien jyrinää, paitsi milloin oli kysymyksessä vieraan maan työläisten alistaminen oman maan kapitalistien hiestettäviksi. Työläiset siis tekivät työtä, lauloivat ja hörppivät salapirtua. Pirtu oli heidän kansallisjuomansa. Lakeja eivät saaneet rikkoa muut kuin pirtutrokarit ja kapitalistit.

Kapitaalin Kaanaan työläiset lähtivät välistä joukolla kävelyretkelle. Tällaisia tilaisuuksia kutsuttiin mielenosoituksiksi. Jos tällöin satoi, avasivat he sateensuojansa. Ne olivat heidän ainoat puolustusaseensa. Muut aseet oli heidän suostumuksellaan annettu kapitalismin hengenpelastusseuroille, jonka jäsenillä oli oikeus ammuskella työläisiä. Näiden seurain suojeluspyhimys oli suuri sankari: kukaan ei tiennyt miksi, mutta hän oli yhtä kaikki suuri sankari, ja hän palkittiin miljoonilla. Ammutut toverinsa hautasivat työläiset suurilla surujuhlallisuuksilla ja pitivät hautakummuilla vuodesta toiseen suuremmoisia surujuhlallisuuksia, ilman niitä olisi Kapitaalin Kaanaan työläisten elämä ollutkin paljon yksitoikkoisempaa; ja haudoilla raikuivat «kumouslaulut» kaikkein kauniimmin; valjenneilla luilla vasta pääsivät kauniit **sävelet** täysiin oikeuksiinsa.

Ampujien kanssa pyrittiin yhteistoimintaan; «Rauhallinen Kehitys» puhui kauniisti **rehellisistä** porvareista ja kannatti kokoomusta näiden kanssa; kehitys ei sallinut eikä tulisi koskaan sallimaan, että työläiset olisivat vallassa. «Porvareidenkin täytyy saada elää» kirjoitti lehden verraton pakinoitsija, ja hänen viisautensa palkittiin kymmenillätuhansilla.

Kerran erehtyivät työläiset kyllä kin pyrkimään valtaan ja samaan aikaan demokraattisen valtiosäännön, mutta onneksi heidät kukistettiin kotimaisten kapitalistien ja ulkomaisten työväenjohtajien yhteisillä ponnistuksilla; puolet työläisistä tapettiin heti, toiset puoli päätettiin nujertaa nälkäpalkoilla. Ja ulkomaiset työväenjohtajat ja tietysti jotkut kotimaisetkin onnittelivat maata vasta saadun vapauden johdosta!

Kapitaalin Kaanaan työläiset nukkuvat öisin ja uurastavat unen horroksessa päivisinkin. Siksi kutsutaankin heidän «suurinta» puoluettaan SSP, mikä merkitsee «Suurkuorsaajain Sikeä Puolue.» Se on mainio puolue, ja sillä on mainiot johtaja; sen tunnustavat kapitalistitkin.

Koiperhonen.

Kirjallisuus

Tietoja syventämään

Viimeisinä vuosina on suomalaisten kirjojen kustantaminen Amerikassa saanut toisen luonteen mitä se oli muutamia vuosia taaksepäin. Sensijaan että kymmenisen vuotta taaksepäin ja vielä myöhemminkin kustannettiin etupäässä yhteiskunnallisia tieteitä ja filosofiaa käsitteleviä kirjoja, joilla on päivän kysymyksiä käsittelevä luonne.

Tälläiseen tilanteeseen on tultu kaiketinkin etupäässä sentähden että vakavammalla ja syvällisemmällä kirjallisuudella ei ole ollut menekkiä, joka taas puolestaan johtuu aikakautemme erikoisen hermostuneesta mielialasta, jonka vallitessa kaikkea tehdään tulisella kiireellä ja ennenkuulumattomalla pintapuolisuudella. Suuria maailman tapahtumia odotetaan ja vaikkapa ne olisivat miten suuria tahansa ei niihin olla tyytyväisiä vaan odotetaan vieläkin suurempia.

Tälläisenä ajanjaksona on tavallaan uhkarohkeata kustantaa kirjoja, joilla on tinkimättömästi tieteellinen luonne ja jotka eivät käsittele jokapäiväisiä pinnallanäkyviä yhteiskunnallisia tapahtumia, vaan sensijaan penkovat perusteita, josta penkomisesta sitten lopullisesti kylläkin johtuu pinnallakäyvä möyrinä, josta aikakautemme on niin kuuluisa.

Yksi niitä kirjoja, joilla ei ole nykypäivän hermostunutta pintarakennetta kuvaa luonnetta, on juuri ilmestynyt Friedrich Englesin kirjoittama ja H. Puron suomentama, «Sosialistisen Filosofian Juuret». Tämä kirja on, kuten nimikin osottaa, mitä täysipainoisinta köyhälistön filosofiaa, sellaista mikä on viimeaikojen suuressa murroksissakin kyennyt olemaan paikkansapitävää.

Tämän kirjottaja on lukenut tuon kirjan kahteen, osittain kolmeen ja neljään kertaan, ja voin olla sitä mieltä että siitä saa oppia enemmän kuin monista muista satoja sivuja käsittävistä teoksista, sosialististenkin kirjojen nimellä kulkevista teoksista. Ja huolimatta siitä että tämä kirja, Sosialistisen Filosofian Juuret, on puhtaasti tieteellinen teos, on se silti miellyttävää lukea ja helppoa ymmärtää.

Jokaisen joka luulee jaksavansa tunkeutua pintaa syvemmälle sosialistisen filosofian käsittämisessä, on hankittava itselleen tämä kirja. Ja niidenkin, jotka eivät ole vielä opetelleet vakavaan ajatteluun, olisi muutteeksi tilattava edes tämä yksi vakavampiluontoinen teos. Jos meidän jäsenistömme alkaa toimimaan yksinomaan kansilastilla lastattuina ovat seuraukset vakavia ei ainoastaan meille itsellemme vaan koko työväenliikkeelle. Sitäpaitse tuntuuhan se häpeälliseltäkin, että Yhdysvaltain ja Canadan kolmessasadassa tuhannessa suomalaisessa ei ole paria tuhatta jotka olisivat empimättä tämän arvokkaan kirjan heti sen ilmestyttyä tilanneet.

Tätä arvokasta kirjaa saa tilata Työmiehen, Eteenpäin, Toverin ja Vapauden konttoreista, sekä niiden asiamiehiltä. Hinta 40c.

Äxä.

RAHAA SUOMEEN

Kurssi Smk. 44:00 Canad dollari

LÄHETYSKUSTANNUKSET:

Postissa 15c kaikilta summilta. Sähkösanomalla $3.50 kaikilta su
Kysykää erikoiskurssia suurille summille.

Torontossa ottaa rahavälityksiä vastaan A. T. Hill, 957 Bro view Ave.

Piettejä Suomeen ja Suomesta tänne

Tiedustelkaa hintoja y. m.
Suurimpien valtamerilinjojen valtuutettu asiamies.

VAPAUS,
BOX 69, SUDBURY, O

Pilettiliike tehtävä J. V. Kannaston nimessä.

Puolueen ja järjestön asioita

Pöytäkirja

tehty S. S. Järjestön toimeenpanevan komitean kokouksesta elokuun 16 p., 1922.

Saapuvilla olivat Latva, Rajala, Väisänen, Peltonen ja sihteeri. Puhetta johti Latva.

Vancouverin toverit ilmoittivat perustaneensa Workers puolueen suomalaisen osaston 18 jäsenellä, pyytäen lupakirjaa ja tarpeita. Päätettiin jättää puoluehallinnolle lupakirjan pyyntö ja lausutaan tervetulleeksi vallankumouksellisen puolueen taistelurintamaan.

Luettiin kirje Port Arthurin osastolta ja jätettiin sihteerin selostettavaksi.

Rosslandin entisen osaston omaisuuden hoitokomitea kirjelmässään selosti että paikkakunnan suomalaiset ovat poistuneet niin vähiin paikkakunnalta ettei ole mahdollisuutta osaston perustamiselle. Rahajäännös ollen $10.60, josta vielä maksettava vanhaa velkaa Toverittareen. Veli voitettiin komitea maksamaan velan ja lähettämään kuitin siitä kuin myöskin rahajäännös, leimasin ja tarpeet keskusvirastoon.

Warspiten osaston taholta ilmoitetaan ettei voida toimintaa pitää yllä korkeiden jäsenverojen takia, mutta toivovat että saisivat jäädä järjestön kannatusrenkaaksi entisillä järjestön jäsenmaksuilla. Asia päätettiin alistaa puoluehallinnon harkittavaksi.

Mindan osaston kirjeenvaihtajan tiedusteluun osaston haalivelkojen suhteen, velvoitettiin sihteeri vastaamaan.

Mondin osaston saatavasta tettiin hyvittää heidän tämän den Työkansan toverilaina osuutensa.

Sault Ste Marien osaston ilmotettiin että Vapauden kor sa työskentelevä Lempi John lessaan kesälomalla esiintyi sesti vastustajain leirissä. Pää velvoittaa Vapauden joht eroittamaan hänet liikkeen lukesta ja ryhtymään uuden hankkimiseen.

Vapauden johtokunnan e kirjelmä Vapauden liikkeen tämisestä samaan kustannusl yhdysvaltalaisten toverilii kanssa luettiin ja hyväksytti nä esitetty ajatus. Kuitenki voitettiin sihteeri kirjottamaa uudestaan erinäisillä korjauks

Piirien No. 2, 3 ja 4 piir kuntien pöytäkirjat luettiin. taneet aihetta toimenpiteisiin.

Sihteeri selosti Neuvosto-V avustuksen uutta luonnetta ja tusyhdistyksen toiminnan ke mistä ja suomalaisten yhteist taa Kansallisviraston kanssa väksyttiin.

Sihteerin raportti puolueen meenpanevan komitean kokou hyväksyttiin.

Koska puoluehallinnon pää lä on puolueen piirien toim nevain komiteain taholta läh Piiri No. 18 U. M. W. A. muksen ohella kirjelmä m.m. järjestön piiritoimikunnille kaivajain pitkäaikaisen lakko lun avustamisesta, päätettiin taa vielä uudestaan järj. piiri kunnille ymmärryksellä että ole vielä ryhdytty ratkaisevii menpiteisiin niin on pikaisesti dyttävä.

Luettiin tilikertomus järjest leistä heinäkuun loppuun asti lintarkastajain lausunnon peru la hyväksyttiin, sekä päätettii hettää Vapaudessa julkaistava

Osastojen ja toimeenpaneva mitean välinen yleisraportti p tiin valmistaa huolimatta siitä useat osastot eivät ole vielä p taneet raporttia.

Pöytäkirjan tarkastajaksi va Rajala ja Peltonen.

Kokous lopetettiin.

Kokouksen puolesta
A. T. Hill, sihte

Olemme tarkastaneet yllä o pöytäkirjan ja hyväksymme se laisenaan.

K. I. Peltonen, J. Raja
(Pöytäkirjan tarkastajat.)

Tietoja Neuvosto-K jalasta

Toveri Yrjö Siro Karjalassa

Toveri Yrjö Sirola kirjottaa näkuun 20 p:nä Petroskoissa p tyssä kirjeessään erälle tov New Yorkissa, seuraavia havai Karjalan Työkansan Kommuun

«Jouduin tänne vähän päisti Tulla tupsahti tov. Nuorteva neeseeni Pietarissa tässä pari koa sitte. Oli perhettään n massa ja toimitti siinä sivussa pansa mukaan, muutamia ky niä pikku-asioita, eikä kaikki tä aivan pieniäkään. Ei oltu vattu kymmeneen vuoteen, oli kertynyt yhtä ja toista tu vaakin. Sanoipa siinä:

— Lähde nyt Petrinpäiville jalaan!

En ollut aikonut lähteä. Eipä si joutanutkaan. Olisi ollut käy jotain «loatimassa» inkeriläisten minaarissa Hatsinassa sekä pyällä, jossa «Lännen Kansojen opiston» ylin perusluokka juur kesätöissä, talvisia perunoita lu tamassa. Kuten tietänet, on se kerin suurimpia hoveja ja tal saatu kansanopiston haltuun. tänä on Santeri Mäkelä. Mutta lähdin kuin lähdinkin Karjalaa

LIIKKEENHOITAJAN OSASTO

Punanen vaara

PUNASEN VAARAN kirjottaja, Isaac McBride on henkilö, joka meni porvarillisena sanomalehtimiehenä ja tutkijana Neuvosto-Venäjälle ja palasi sieltä bolshevikina takaisin.

Punanen Vaara kertoo erinomaisen mielenkiintoisella tavalla niistä monista seikkailuista, joiden lävitse kirjottaja on kulkenut. Siinä kerrotaan oloista puna-armeijassa, rintama- ja kasarmielämästä, päälystön ja miehistön suhteista toisiinsa, puna-armeijan suunnattomista sankariteoista, ollessaan taistelussa koko maailmaa vastaan. Tämän lisäksi kerrotaan siinä niistä vaikeuksista ja ponnistuksista joiden alaisena Neuvostohallitus on työskennellyt ja koettanut kohottaa kansan sivistystasoa ja talouselämää. Kansan mielialasta ja luonneominaisuuksista on tuossa kirjassa myöskin monta kaunista kertomusta.

Kirjan loppuosassa on elämäkerrallisia tietoja Nikolai Leninistä.

Tämän arvokkaan kirjan voi tilata Vapauden konttorista, hinta 25c. Kehotamme asiamiehiä ottamaan tilauksia tälle kirjalle.

VAPAUDEN KIRJAKAUPPA, Sudbury, Ont.

Lasten kirja

Nyt on poistunut lasten lukukirjan tarve, sillä painosta on juuri ilmestynyt huomattava kirja tätä tarvetta poistamaan. Kirjan nimi on «Lasten kirja». Tarkempi ja yksityiskohtaisempi selostus on jo ennemmin julaistu lehdessämme. Kirjan hinta Canadassa on $1.15. Lähettäkää tilauksia nopeasti että voitte alkaa tuota kirjaa käyttämään sekä kouluissa että kotona.

Toveruudella VAPAUS, Box 69, Sudbury, Ont.

Lähdössä oli myös Kansainvälisen sotakoulun urheilijasakki, jonka kunniatehtävänä oli myös edustaa Veljeshaudan patsaan paljastajaisissa. Se sai, tilanpuutteessa, käytettäväkseen «tepluskan», tavaravaunun. Asetuin siihen myös ja olikin se mukavampi kuin ahdas matkustajavaunu. Molemmin puolin avoimet ovet pitivät huolta ilmanvaihdosta, voitiinpa ottaa auringonkylpyjäkin kulkevassa junassa. Kun taitettiin lehväksiä lattialle, saatiin mukavat lojumis- ja makuutilat.

Pojat lauloivat meheviä rintamalaulujaan ja välillä kerrottiin juttuja sekä puhuttiin politiikkaa. Hauskasti kului matka Lotinpeltoon asti, jossa rautatieherrat tekivät meille pienen jutkun, jättivät vaunumme pois junasta. Eivät olleet lempeitä ne katseet, joilla pojat niitä mittailivat. Eivätkä ne sanat, joilla he niistä arvostelunsa lausuivat. Yksi varsinkin oli sen näköinen, «jonka ohi on mahdoton kulkea lyömättä», kuten eräs punaupseeri sanoi. No, herrat kirehtivät selittämään, että pääsemme heti jatkamaan matkaa tavarajunalla ja tulemme Petroskoihin samana iltana. Ja tulimmekin kuusi tuntia myöhästyneenä. Ei ollutkaan matka ikävä. Asemilla ostettiin ja poimittiin marjoja, saatiin maitoa jne.

Petrin päiviksi, joka on karjalaisten ikivanha messupäivä, oli tov. Nuorteva hommannut juhlat, innostuttanut niihin ohjelmaa valmistamaan suomalaiset, venäläiset ja karjalaiset toverit, jopa suuren joukon «kansalaisiakin». Ja monipäiväiset «praasnikat» niistä tulikin. Ei kylläkään tullut markkinoille vielä varsin paljo tavaroita, mutta nousua sekin hyörinä jo todisti. Eikä ollut saapunut kauempaa Karjalan raatajarahvasta — lyhyt oli ollut tiedoksiantoaika. Mutta voimien mobilisoijana ja vastaisten juhlien alkajana oli tämä ensimäinen Työn Juhla hyvin onnistunut.

Urheiluesitykset herättivät suurta huomiota. En ole «asiantuntija» sillä alalla, joten en osaa kertoa rekordeista, mutta maallikollekin oli aika paljo silmäruokaa. Värikkään komea oli satojen osaanottajien yhteinen pyramidi. Huomiota herättivät lasten esitykset. Mutta loistonumerona oli upseerikoululaisten liikkeet. Tahdikkaan täsmällisesti ne suoritettiin ja seisoivat pojat suennossa kuin valetut pronssipatsaat, ruskea pinta paistaen käsivarsista ja rinnasta. Tietysti olivat ensimäisinä kilpailuissa ja herättivät ihailua rohkeilla uimahypyillään äänisellä.

Kauniissa kesäpuistossa pidettiin monta kansanjuhlaa. Vuorottelivat venäläiset ja suomalaiset laulut. Puheita pidettiin. Tov. Nuorteva — kaiken sielu, aina kaksikielisesti. Suomalaiset olivat järjestäneet näytelmällisen kuvaelmasarjan «Punaisen Karjala» taisteluineen, häätansineen ja Kalevalanlauluineen.

Vaikuttava ja mieliinpainuva oli Veljeshaudan patsaan paljastus. Vaatimaton, valkoinen marmoriloh[kare] siinä kukkakimpun keskellä kertoo, millä uhrauksilla on ostettu nykyinen luovan työn vapaus. Puheita pidettiin suomen, venäjän ja saksan kielillä. Kyyneleet kihosivat useitten silmiin tuhatlukuisessa joukossa. Kokoontunut oli koko Petroskoin väki ja runsaasti ympäristön kylvästä.

Paljon tapasin tuttavia ja kuulin vauksia Siperiasta, josta joku toveri oli ollut. Uhtualta, jossa kauppahyökkäyksen jälkiä korjataan vielä pian avataan Uhtuan kansanmuseo, Knäsöstä, jossa amerikalaisten kalastajat alottelevat jne.

Sitten olen katsellut ympärilleni. Ispolkomin huoneessa pöytänsä takana istuu työllä kuormitettu, mutta silti aina hymyilevä toveri Ryömä. Kertoo mielihyvällä Karjalan talonpoikien yhä kasvavasta luottamuksesta neuvostovaltaan. Ukot käyvät ahkerasti huoliaan haastelemassa ja kertoi tov. G. käyneensä erään lähikunnan «siestassa», neuvostokokouksessa, jossa oli todettu elämisen huomattavasti paranevan. Viljaa on varastossa ja uutta kasvamassa. Talonpojat katsovat valoisasti tulevaisuutta kohti. — Tapasin täällä myös vallankumousoikeuden juuri vapauttamia Suomesta palanneita. Osaksi olivat erehtyneet kapinoimaan, suureksi osaksi viety väkisin. Katkerasti kirosivat lahtareita ja vakuuttivat, etteivät ne toista kertaa narraa. «Kyllä ne nyt tunnetaan», kertoi talonpoika, kertoen samalla kuinka oli sijotettu huonolla mahapalkalla taloon työhön ja kuinka oli Suomessa nähnyt työväen rohkeasti lahtareita uhmaten laulaneen vapauslaulujaan. Se oli ilmeisesti tehnyt häneen syvän vaikutuksen.

Karjalan Kommuunin Tiedonantotoimistossa istuvalta tov. Juvoselta sain Kommuuhin julkaisuja ja tilastoja. «Karjalan Kommuuni» lehden painosta lisää. «Asetus kyläneuvostoista» kertoo vakiintuvasta valtiojärjestyksestä, muut kirjaset taloudellisesta neuvonantotyöstä jne.

«Ekososса», talousneuvostossa, isännöi nyt tov. Shottman, joka on kokenut vallankumousmies, ollut Korkeimman Kansantalousneuvoston sihteerinä, Siperian talouskomitean puheenjohtajana, samanlaisissa tehtävissä Donin Rostovissa ym. Tarmokkaasti on hän jo tarttunut asioihin käsiksi ja lähtevät ne siitä «kävelemään».

Nikkaritehtaalla, rannassa, oli Suomesta tulleita tovereita sekä amerikalaisia kohottamassa uutta, kaksinkertaista laajennusrakennusta. Tehtaan johtaja, tov. Vennström, kertoi kokemuksiaan. Olihan hänen ensin ollut voitettava venäläisten työläisten ennakkoluulot työnjakoa vastaan. Kukin heistä oli ottunut itse hakemaan varastosta puunkappaleensa ja niistä koneiden ja höyläpenkin ääressä käsityömäisesti valmistamaan huonekalun tai muun tuotteen. Vasta kun käytännössä näkivät, kuinka paljo tuottavampi on tehdasmainen järjestys, suostuivat halullakin siten työskentelemään. Paljo muita vaikeuksia on ollut voitettavana, mutta nyt näyttää asema toivorikkaalta. Tov. V. osotti itse «paikan päällä», kuinka vanha saha on hävitettävä ja sopivaan paikkaan rannalla sijoitettava uusi, joka nykyisen epäekonomisen 4:n standartisen sijaan sahaa ainakin kymmenen päivässä. Sitten kulkee puutavara asianmukaisessa järjestyksessä kuivaushuoneeseen, jonka pohjaa juuri pannaan tehtaaseen.

Sementtialusta oli myös tekeillä kahta työväenasuntotaloa varten. Kumpikin tulee 8 perhettä varten — vaatimatonta amerikalaisilla mitoilla mitattuna, mutta täällä jo suuri edistys.

Kadulla tapasin myös vanhan punakaartilaisen la legionassa toimineen toveri J. Väinölän. Hän näytti maatalousosuuskunta Hietarannan perustamispaperit. Tila on 61/2 virstan päässä pohjoiseen ja oli tov. V. varma menestyksestä. Vain luotettavaa, sitkeää sakkia oli otettu jäseniksi ja aiotaan varovaisesti edeten laajentaa viljelystä.

«Konossa», kansanvalistusosastossa, isännöi toveri Nuorteva, joka pätevyydellään ja kielitaidollaan on voittanut monet vastukset ja ennakkoluulot. Tarmokkaasti tehdään työtä sekä venäläisten että suomalaisten valistustyön hyväksi Karjalassa.

Seminaarilla, jossa asun idyllisen maalaisessa kaupunginlaidassa, pienen Neglinna-joen rannalla, valmistelee tov. Heino Rautio juuri syyslukukauden töitä. Suurta tiilirakennusta korjataan ja puhdistetaan sotilasmajotuksen jäljiltä ja on se valmiina pian taas ottamaan vastaan karjalaista nuorisoa valmistumaan kulttuuriraivoustyöhön.

Viime päivät olen ollut opettajana hauskoilla kursseilla. Joukko karjalaisia opettajia, joiden koulutus on täysin venäläinen, on kokoontunut opettelemaan suomen kirjakieltä voidakseen kouluissaan antaa opetusta sekä venäjän että suomen kielillä. Olen pakissut niille historiaa ja siinä on puhuttu suomea, venäjää ja karjalaa suloisessa sekamelskassa. Mutta hyvällä tuulella on oltu ja valmista vakuuttavat kurssilaiset tulevan. Ovat innostuneet uuteen tehtäväänsä, joka on kahden kulttuurin yhdistäminen työtätekevän kansan siunaukseksi.

Sain olla mukana tov. Onni Tuomen johtaman puolue- ja neuvostokoulun lukuvuoden lopettajaisissa. Rinnakkain olivat siinä opiskelleet suomalaiset emigrantit ja karjalaiset. Paitsi tavanmukaisia puheita oli ohjelmassa oppilaiden esityksiä, m.m. kaksi vapaasti kokoonpantua näytelmää, joiden puheenvuorot vasta esittäessä keksitään. Ensin oli tuomittavana komisaari, joka on käyttänyt väärin valtuuksiaan. Hauskasti ilmeni siinä suomalaisten ja karjalaisten luonteen eroavaisuus. Suomalaiset pojat olivat jöröjä, puhuivat täsmällisen yksivakaasti, hiukan kuin kirjasta. Karjalaiset sensijaan, esiintyen todistajina, lörpöttelivät lipeästi. Varsinkin lauloi kahden tytön kielet sellaisella vauhdilla ja yht'aikaa, että kuulijakunta kiemurteli naurusta. Parhaalla harjottelullakaan ei kirjotettua näytelmää voisi niin eläväksi saada.

Toinen pikkunäytelmä kuvasi vallankumouksellista valmistustyötä tsaarinaikana. Komitealle on käynyt selväksi, että joku on petturi. Taitavalla juonella saadaankin se paljastamaan itsensä ja saa myös ansaitun palkkansa. — Niin aletaan uuden näytelmätaiteen luomista.

Suomalaisella kollektiivilla neuvoteltiin asuntokysymyksestä. Siinä sitä viisaita päitä lyötiin yhteen harkittaessa keinoja, kuinka miltei tyhjästä voisi noitua esille ihmisasuntoja. Hyvää vallankumouskoulutusta. Ei mitään teoreettista leikittelyä, vaan vakavaa todellisuutta. Näin tämä piskuinen lauma täällä valistaa itseään ja tekee työtä voidakseen täyttää tehtävänsä «maan suolana».

Tekee kovin mieli jäädä näitten sakkiin tänne yhdessä rakentamaan ja vahvistamaan tätä proletaarisen vallankumousrintaman konkreettista tukiasemaa. Vaikka tiedämmekin, etteivät lahtarit hevin aio antaa sen rauhassa tapahtua, niin silti toimitaan valoisin toivein. Onhan puna-armeija ja omat miehet siinä, työn rauhaa turvaamassa sekä raatajain kädet uutta yhteiskuntaa luomassa.

Terve. Y. S.

Port Arthurin uutisia

Oikaisua oikaisulle. Elokuun 14 p:än Industrialistissa V. ja U. seura «Nahjuksen» puolesta oikaistaan Vapaudessa olleen Intolan Jussin päivä juhlien selostajan kirjettä. Selostelun yhteydessä lyhyesti mainittiin että «Nahjus» olisi niinkin järkevän päätöksen tehnyt ja pyrkinyt jäseneksi A. S. S. O. V. ja U. Liittoon. Oikaisussa Industrialistin kirjeenvaihtaja väittää ettei «Nahjus» ole sitä tehnyt joten Vapauden selostelija jäi törkeäksi valehtelijaksi ja Nahjuksen kunnia jäi kirkkaaksi Tähän asti on asiat selvillä. Kääntäkäämme laria.

Kesäkuun 11 p. painetussa Eteenpäin-lehdessä kuuluu eräs pätkä sanasta sanaan seuraavasti: «A. S. S. O. V. ja U. L:n Liittohallinnon tietoja». Liittohallinnon kokouksessa t.k. 1 p:nä olivat läsnä jne. V. ja U. seura Nahjus, Port Arthur, Canada, tiedusteli voivatko he yhtyä A. S. S. O. V. ja U. L:oon. Liittohallinto, sääntöjen perusteella oli myönteisellä kannalla, jos kerran sanottu seura kuuluu S. S. Järjestöön.»

Kuinkas tämän asian kanssa Nahjuksen pojat nyt menetellään? Kuka meistä asianomaisista nyt jää törkeäksi valehtelijaksi? Ei teillä liene otsaa väittää naapurimaan virallista urheiluliiton orgaanin virallista kokouksen pöytäkirjaa törkeäksi valheeksi, sillä ne pojat arvattavasti virallisten tokumenttien nojalla ovat tuon päätöksen tehneet. Minä taas vetäsen yllämainitun tiedonannon nokkanne eteen ja sanon: lukekaapa tuo ja pitäkää hyvänänne antamanne kunnianimitys «törkeä valehtelija». Antaa siis pojat asiaan kuulumattomien olla rauhassa kaduilla ja palloruumissa ja selvitelkää keskenänne tämä juttu.

Muuten minä en ymmärrä miten mainittu juttu voisi olla «Nahjuksen» kunniaa loukkaavaa. Eihän siinä työläisen silmällä katsottuna mitään pahaa ole jos pyrkii yhteyteen toisten urheilijain kanssa ja sellaisen joukon kanssa mikä toimii Kolmannen kansainvälisen ohjelman mukaan. Mutta sehän se «Nahjuksen» mielestä kai pahasta taitaa ollakin kun naapurimaan urheilijat ajattelevat ja toimivat koko maailman proletaariaatin suunnitelmien mukaan.

Jos «Nahjuksen» kunniakysymys otettaisiin käsiteltäväksi niin pitäisi lähteä arvostelemaan teidän yksityisten jäsenienne painikeinottelua ja periaate heiluvaisuutta. Teidän joukossanne löytyy jäseniä, jotka toisessa paikassa keskusteluissa myöntävät esim. 3:nen kansainvälisen teesit hyviksi ja oikeiksi, samoin kuin punaisen taloud. kansainväl. päätelmät hyviksi luokkataistelua vastaaviksi. Kun kängi muuttuu ympärille ei ne kelpaa minnekään, vaan Williams raportteineen on oikeassa.

Sanotaan, että terve sielu on terveessä ruumiissa. Tuo voi olla totta, mutta aivot näyttävät ruumista reenatessa joskus saavan arveluttavia täräyksiä.

Lauantaina 19 p. elokuuta alkoi näissä kaksoiskaupungeissa satama-työläisten lakko. Vaatimuksena pääasiassa lienee 5 sentin tuntipalkan korotus. Lähempiä tietoja lakon yksityiskohdista en ole onnistunut saamaan.

Toistakymmentä vuotta takaperin kaikennäköiset Henrikson—Williamsit pistivät punaisen takin yleen, pyssytohloilla ammuskelivat silloisia lakossa olevia satamatyöläisiä. Nyt ei ole ainakaan ampumista kuulunut. — ?

*

Niinkuin ilmoituksesta näkyy, vietetään alueen S. S. osastojen yleiset syysjuhlat Kivikoskella 2 ja 3 p. syyskuuta. Silloin tietysti raatajat taas sankoin joukoin rientävät sinne nauttimaan luonnosta ja hyvästä ohjelmasta. Ohjelman suoritukseen tulee ottamaan osaa osastojen kotoiset kuvyt ja myöskin on vanha sotaratsu Martti-setä lupautunut avustamaan juhliamme sekä lauantaina että sunnuntaina. Kaupanakin olevat työläiset voivat järjestää asiansa niin, että voivat ottaa osaa juhliin. Siis kaikki rientäään juhlimaan yhteisesti, ikäänkuin terästämään voimiamme alkavaa talvitoimintaa varten. Tervetuloa juhlille kaikki muut paitsi korpirojun kauppiaat. Pysykää pois järjestyneiden työläisten juhlista myrkkylieminenne. Jos ette osaa muuten pysyä pois, niin teidät viedään. Teidät nähkääs tunnetaan.

Niinkuin Vapaudesta olette nähneet, kiertelee Martin Henrickson tällä alueella pitemmän aikaa. Toverit, pitäkää hyvä huoli puhetilaisuuksien ilmottamisesta ja jokainen tulkoon kuulemaan, sillä Martti-sedällä on paljon uutta sanomista.

*

Canadian Pacific-yhtiön tavarasuoja palanut. Viime keskiviikkona päivällistunnilla kutsui C. P. R:n korjauspajan tulipalovisseli Fort Williamin palokuntaa sammuttamaan tulta, joka oli valloillaan sanotun rautatieyhtiön rahtitavarasuojuksessa n:o 3, Kaministiquiajoen rannalla, Fort Williamin satamassa. Tuli, joka nähtävästi on saanut alkunsa, toistaiseksi tuntemattomalla tavalla, parista suojustan sivulla olevilla raiteilla seisoneista, heinillä täytetyistä tavaravaunuista, pääsi lyhyessä ajassa sellaiseen vauhtiin, että näytti jo kaikki rautatieyhtiön lähelläoleva omaisuus, toinen tavarasuojus, kolitokan laitteet y.m. tuhoon tuomituiksi; ainoastaan palokunnan, tulensammuttaja-alus Strathbogien ja kolitokan työläisten sitkeillä ponnistuksilla voitiin tulenvalta voittaa niin, että parin tunnin kuluttua oli vaara ohi. Mutta silloin oli noin neljäsataa jalkaa pitkä tavarasuojus raunioina ja parisen tuhatta tonnia rahtitavaraa tuhkana sekä seitsemän uusinta mallia umpinaista tavaravaunua, jotka seisoivat suojuksen vierellä ja ehtivät syttyä palamaan ennen palokunnan tuloa. Lähellä olleista lukuisista tavaravaunuista saatiin enemmät siirretuiksi pois, vaan kolmattakymmentä vaunua ehti tuli kuitenkin kärvennellä siinä määrin, että niissä oleva 40,000 dollarin arvoinen sokerilasti, useita tuhansia tonnia nuoraa, sementtiä, tuhansia käkiä nauloja j.n.e. turmeltuivat. Koko tulen aiheuttama vahinko arvellaan 165,000 dollariksi.

Kävi — maalasi piruja seinälle. Kaksoiskaupunkien porvarien vieraana täällä pistäytynyt Minnesotan kuvernööri A. O. Preus puhui Canadian klupin päivällisillä Fort Williamissa viime torstaina, parjaten vointinsa jälkeen radikaalisia työläisaineiksia, etupäässä sosialisteja Yhdysvalloissa, ja varotteli täkäläisiä veljiään sosialismin hirviöltä. Sanoi, ettei sitte Aatamin ajan mikään valtion (se tahtoo sanoa yhteinen, koko kansakunnan kontrolleeraama) teollisuus- tai liikeyritys ole ottanut onnistuakseen. Hallitus ei tule koskaan kestämään kilpailussa yksityisen yritteliäisyyden rinnalla j.n.e., samanlaista pötyä ja samassa äänilajissa, jota porvariston asiaa edustava hallitusmies tapaa löpistä julkisissa puheissaan, mutta kuvernööri Preussilla näytti sosialismin pelko ja työväenluokan herääminen olevan oikein erityisemmin «tunnon vaivana» ja siksi hänen tervehdyspuheensa canadalaisille veljilleen sisälsikin pääasiassa sosialismista pirujen seinälle maalaamista. — Turha vaiva kuitenkin, sosialismin tuloa ei kykene estämään yksi eikä useampikaan Preussi, ei koko maailman porvariluokkakaan. Kerran, olosuhteiden kypsyttyä, ajan tultua ja työväestön järjestäydyttyä lujasti, sekä poliittisesti että taloudellisesti, näytetään kaikenmaailman Preussille, että heidän aikansa «yksityisinä yrittelijöinä» on mennyt ja työväenluokka — ja ainoastaan työväenluokka on se joka «runnaa» niin hallitusta kuin tuotantoa ja koko elämän kulkua.

Vapautui syytteestä. Mrs. Signe Niemi, suomalaisen farmarin vaimo Ware townshipistä, jota syytettiin siitä, että hän olisi ampunut kolme laukausta Winchester-pyssyllä maakuntapoliisien jälkeen varhain t. k. 19 päivän aamuna, kun nämä kävivät vangitsemassa heidän kotoaan hänen miehensä Walter Niemen, joka sittemmin tuomittiin luvattomasta viinankeitosta syyllisenä. Vangitsemisen tapahtuessa oli Niemen asunnolla, paitsi Niemeä vaimoineen, myöskin John Matson-niminen suomalainen, jota viranomaiset ensin otaksuivat ampujaksi ja jota vastaan vannottiin vangitsemiskäsky. Mutta Matsonin väitettyä Mrs Niemeä ampujaksi, vangittiin tämä, vaan viime torstaina kieltäytyi tuomari O'Brien asettamasta Signe Niemeä syytteeseen löytyvien epäpätevien todisteiden perusteella. Joten ampuja jäänee nähtävästi «tuntemattomaksi».

Rahdinkäsittelijäin lakko ennallaan. Rahdinkäsittelijäin lakko C. N. tavarasuojilla on ennallaan. Kärrääjien vaatimukseen kymmenen sentin palkankorotukseen tunnilta, on «jabbarin» taholta vastattu tarjoamalla viiden sentin korotusta, mutta siihen ovat lakkolaiset kieltäytyneet tyytymästä ja lakko jatkuu, matkustajalaivojen täytyessä jatkaa matkaansa purkamattomine lasteineen. Huhutaan rikkureita olevan muka tulossa. C. P. R:n tavarasuojan palosta «selitetään» johtuvan, että ylimääräisiä poliiseja nyt pasteerailee rata-alueella ja paikallisten rautatievirkailijain toimesta on pyydetty päämajasta Winnipegistä lisää «suojelijoita».

Inp.

Eri paikkakunnilta

BEAVER LAKE, ONT.

Beaver Laken S. S. osastolla oli ohjelma- ja keskustelukokous t. k. 20 p. Ohjelmaa suoritettiin seuraavasti: Runo W. Karhulta, laulua Aino Laksolta, satu J. Savolaiselta sekä puhe J. W. Ahlqvistilta. Puheen aiheena oli Neuvosto-Venäjän hallintorakenteen selvittely ja vaikuttimet, mitkä pakottivat Venäjän Neuvostohallituksen taipumaan neuvotteluihin kansainvälisen kapitalismin kanssa. Puheessaan hän teki yksityiskohtaisesti selväpiirteisesti selvää niistä myönnytyksistä joita neuvostohallitus oli olosuhteiden pakottamana pakotettu antamaan ulkomaisille ja kotimaisille porvareille.

Puheen jälkeen Ahlqvist alusti keskustelukysymyksen, aiheena ollen Vapauden muuttokysymys. Alustaja ensiksi selosti hieman historiikkia Työkansa-vainajan ajoilta ja mitkä syyt aiheuttivat sen kuoleman, samalla siirtyen selostamaan Vapauden tämänpäiväistä tilannetta sanoen aseman olevan vakavan, joskaan ei toivottoman. Selosti kuinka toimeenpaneva komitea on pitänyt tarkasti silmällä Vapauden liikkeen kehitystä sen kaikissa vaiheissa. Myöskin toi ilmi kuinka Vapauden liike on lyhyellä olemassaoloajallaan nykyisessä olin paikassaan kyennyt luomaan itselleen $11,000 arvoisen omaisuuden, vaikka alettiin ilman minkäänlaista pääomaa. Tämän vuoden ajalla kertoi liikkeen kuitenkin tuottaneen tappiota hiukan yli 500 dollarin, jonka tappion kuitenkin toivoi voitavan peittää ennen tilivuoden loppua. Persoonallisesti hän itse sanoi uskovansa, että jos lehti muutettaisiin Port Arthuriin niin olisi sillä siellä paremmat elämisen mahdollisuudet. Kehoitti läsnäolevia lausumaan mielipiteensä asiasta, sanoen olevansa valmis vastaamaan kysymyksiin ja puolustamaan ottamaansa kantaa. Kehoitusta ei tarvinnut toistaa, sillä alustuksen aikana oli näkyvissä paperia ja kyniä muistiin jatkamistarkoituksessa ja asiaan käytiin kiinni kuten «leipään».

Useat puheenvuoron käyttäjät hyökkäsivät Toronton osaston kimppuun sen tähden että Toronton osasto vei alustuksen muuttokysymyksestä edustajakokoukselle ilman julkaisematta sitä lehdessä, että toiset osastot olisivat voineet evästää edustajansa mainitusta kysymyksestä. Muuten on merkille pantava asia, että yksikään puheenvuoron käyttäjä, vaikka niitä oli monta, ja kuudesta eri Ontarion osastosta ei sattunut olemaan yhtämieltä alustajan kanssa siitä, että Vapaudella olisi Port Arthurissa paremmat menestymismahdollisuudet kuin Sudburyssakaan. Vaan kaikki toivat julkisen tosiasian, että nykyinen paniikkimainen tilanne on yhtä ominaista Port Arthurille kuin Sudburyllekin, samoin kuin koko mantereelle. Yleisön mielipide oli että oli tehty erehdys silloin kun ollenkaan alotettiin jauhamaan koko muuttokysymystä, jonka tavallaan alustajakin tunnusti. Myöskin lausuttiin toivomuksena, että ne henkilöt joilla on siihen edellytyksiä, koettaisivat avustaa lehteä kirjotuksillaan että saataisiin se mahdollisimman sisältörikkaaksi.

Olisi luullut kokouksen alussa, että kokous muodostuisi hyvinkin myrskyiseksi, mutta vaikka osanotto oli runsas (80 henkeä) käsiteltiin asioita tasapuolisesti ja jokaisesta puheenvuorosta pilkisti vain yksi asia, nimittäin Vapauden menestyminen ja miten voitaisiin se viedä tämän vaikean ajan ylitse.

Jos jokainen järjestön jäsen ottaa asian niin vakavan harkinnan alaiseksi kuin tässä kokouksessa otettiin, niin on varma, että Vapauden menestyminen on turvattu.

Hälppäri.

ILMOITTAKAA VAPAUDESSA!

JUHLIMAAN TORONTON TYÖLÄISET

Työnpäivää viettävät Toronton työläiset arvokkaalla tavalla

Lauantaina, 2 päivä ensikuuta

esittää näytelmäseura **Airolan Villen** tuliaisnäytäntönä mahtavan ja kauniin näytelmän

"Vanki N:ro 77"

Neljässä näytöksessä. Mukaellut F. Hyrske.

Pääsymaksut 60 senttiä.
Alkaa täsmälleen kello 8.15.

Pyydetään yleisöä saapumaan ehdottomasti ajallaan, sillä kappale on pitkä.

SUNNUNTAINA 3 p. JUHLITAAN
VAPAUDEN HYVÄKSI

Ohjelma sunnuntaina:

Puhe ..... J. Latva
Laulua ..... —?— —?—
Runo ..... —?— —?—
Kuplettia veisaa (Toronton asioista) ..... J. Kahila
Kuplettia veisaa (Toronton asioista) ..... Ville

— Väliaika —

Sitten näytelmäseura esittää mainion

«YHTEISKUNTAMME LAPSIA»

Kahdessa näytöksessä. Kirj. Niilo Terho.

Pääsylippuja sunnuntain juhliin saa tästä päivästä alkaen kaikilta agitatsioonitoimikunnan jäseniltä.

Ovella ei myydä pääsylippuja, joten ne on ostettava etukäteen. Jos ette tapaisi toimikunnan jäseniä, niin voitte niitä tilata telefoonilla haalilta joka aika päivästä Ville Airolalta. NE MAKSAVAT 45 senttiä.

Alkaa kello 8.15 illalla.

Maanantaina, 4 p:nä lopetetaan juhlat

TANSSILLA

Alkaa kle 8.30 illalla, jossa viisihenkinen orkesteri soittaa. Pääsylippu 45 senttiä.

Sanomattakin on selvää, että Toronton työläiset tietävät missä juhlitaan Työnpäivää. Siis tervetuloa!

Port Arthurin alueen S. S. Osastojen YHTEISET Syysjuhlat

— vietetään —

KIVIKOSKEN S. S. OSASTON TALOLLA

ja

KENTÄLLÄ SYYSKUUN 2 JA 3 P.

Juhlat alkavat lauantaina 2 p. kello 9 illalla.

OHJELMASSA: Puhe, runo, näytöskappale ja tanssia niin kauan kuin tanssijat jaksavat.

Sunnuntaina 3 p. juhlitaan koko päivä. Ohjelma alotetaan kello 1 päivällä ja tulee olemaan puheita, runoja, viulusoittoa, laulua y.m.

Sunnuntain ohjelmasta huolehtivat kaikki ympäristön osastot, viimeisen aluejärjestön laajennetun komitean päätöksen mukaisesti.

Sisäänpääsy lauantaina 35 senttiä.

Sunnuntaina vapaa. Juhlamerkki 15c.

Kaikki mukaan viimeisille yhteisille juhlille tänä kesänä. — Ravintola ensiluokkainen!

ALUEKOMITEA.

ERI PAIKKAKUNTAIN UUTISILMOTUKSIA

Ilmotushinnat tässä osastossa ovat: Tilapäisilmottajilta 3 senttiä sana, vakituisilta, joiden ilmotus on kerran tai kahdesti viikossa samallaisena, 2 senttiä ssna ja niltä, joiden ilmotus on jatkuvasti samallaisena jokaisesa lehtemme ilmestyväsä numerossa, 1½ senttiä sana. Vähin ilmotusmaksu kerta ilmottaessa 50 ja seisovista 25 senttiä kerralta.

SUDBURYN ILMOTUKSIA:

Rahaa Suomeen Vapauden kautta. Aina päivän korkein kurssi.

Hyvä valikoima Fountain kyniä Vapauden konttorissa.

KÄYTETTYJÄ kirjotuskoneita kaiken hintaisia ja eri tehtaiden tekoa, saa Vapaudesta. Kysykää meiltä.

Olen muuttanut liikkeeni takaisin Sudburyyn ja teen työtä 9 Lisgar St.

H. Kauhanen.

Star Bottling Works, Nurmen veljesten poppisappa suosittelee hyviksi tunnettuja virvotusjuomiaan, Poppia, Raittiusolutta ja Porteria. Chewing gumia, Chocolate y. m. Cändiä aina varastossa. Postiosote: Box 1028. Phone 946.

Muutto- ja kaikenlaista kuormaajoa tekee F. N. Johnson, konttori yhdessä Sudbury Coal Companyn kanssa. Phone 234 ja 821.

FORT WILLIAM, ONT.

The Maine Tailoring Co. Naisten ja miesten räätäli. Suuri varasto tankaita. Puhelin 1185 S. — 201½ Simpson St. Fort William, Ont.

COPPER CLIFF, ONT.

Valokuvia. — Välitän raamia ja suurennuksia. Työ ensiluokkainen. A. Niemi, Box 127, Copper Cliff, Ont.

HUOMATKAA

Ehdottomasti parhaat korput ja kovatleivät saatte leipuri **Koivulan** sapasta, Copper Cliff, Ont.

Werne Koivula, Phone 276 L. Box 113.

TIMMINS, ONT.

NEW BAKING CO.

valmistaa kaikenlaista suomalaista leipää. Korppuja sekä kuivaa leipää lähetämme ulos.

Osote: Box 274, Timmins, Ont.

Räätäliliikkeeni sijaitsee poikataloa vastapäätä, 56 Palsam Str. **J. Rintanen.**

Teen parturintyötä palloruumassa, 58—4th Ave. J. Oksanen.

Timminsin hauskin paikka on Junellin makeiskauppa 65—4th Ave. Virvoitusjuomia, kaikenlaisia makeisia ja tupakkaa aina saatavana.

PORT ARTHUR, ONT.

W. Sahlin räätäliliike sijaitsee J. Laken parturiliikkeen vieressä ja J. Laken parturiliike W. Sahlin räätäliliikkeen vieressä. Parhaat paikat alallaan Port Arthurissa, 281 Bay St.

KANSALAISSET HUOM.! Olen avannut suutariliikkeen nahkaliikkeen yhteyteen. Tehdään uusia kenkiä, metsästys- ja uittokenkiä ja kävelyjalkineita, pieksuja metsätyöläisille, sekä vanhoja korjataan kohtuhinnoilla. Työ ensiluokkaista. 187 So. Algoma St., Port Arthur, Ont. M. Mikkilä.

J. Arnion lihakauppa, 319 Bay St., Port Arthur, Ont.

Kelloseppä. Kaikkea kello- ja kultasepän alaan kuuluvaa työtä otan tehdäkseni.

I. S. Salo, 17 Johnson ave.

Casey-Shaw Lbr Co.

Kaikenlaista lautatavaraa, sahamyllytyötä tehdään. Höylättyjä ja höyläämättömiä lautoja ja rakennustarpeita joka lajista.

Phone 452 **Sudbury, Ont.**

DR. P. R. WILSON
Hammaslääkäri
Marshall-Eccleston Block,
Timmins.
Post-Office Block
SCHUMACMER,
Vapaa tarkastus ja neuvottelu.

Joko olet hankkinut uuden tilauksen Vapaudelle?

Sudburyn uutisia

«Kerjäläisnäyttelijätär» harjotus maanantaina, keskiviikkona ja torstaina, illalla klo 8. Sunnuntaina päivällä Long Lakella.

Piiritoimikunnan kokous pidetään lauantaina, syysk. 2 p. kello 8:san illalla H. Ellmenin asunnolla. Kaikkien piiritoimikunnan jäsenten läsnäolo välttämätön. — E. Ellmen.

Rautateillä tuntuu hiilipuute. Paikallisilla ratapihoilla ilmoitetaan jo hiilipulan alkavan olla tuntuvan. C. P. R:lla sentään on varastoja lähiseuduilla, joten se käyttää niitä hyväkseen, mutta muilla teillä on liikennettä jo oltu pakotettuja supistamaan.

Lupaa sudburylaisille hiiltä parin viikon kuluttua.

Chemsford & Larchwoodin alueen hiililöydön kehittäjä geologisti A. F. A. Coyne, joka viime viikon työskenteli alueella muutamien mainarien ja avustajiensa kanssa, saapui perjantai iltana Sudburyyn, ilmoittaen että parin viikon kuluttua sudburylaiset saavat ostaa kovaa hiiltä, joka vetää vertoja parhaalle hiilelle Pennsylvanian alueella. Perjantaina iltapäivällä löysi Coyne apulaisineen yhdeksän tuumaa paksun hiilisuonen, joka on miltei puhdasta kovaa hiiltä. Mr. Coyne sanoo aikoneensa ryhtyä timanttiporaamaan alueella, mutta arveli että viime löydön jälkeen se on tarpeetonta, koska rikas suoni on löydetty maan päältä.

Saapa nähdä miten tämän löydön hyödyllisyys sitten osottautuu oikeaksi ja todenperäiseksi.

Toronton uutisia

Toronton työläiset juhlivat Työnpäivää omalla komealla Haalillaan. Lauantaina 2. p. esittää näytelmäseura mahtavan juhlanäytelmän «Vanki No:77», neljässä näytöksessä, mukaillut F. Hyrske. Nyt jos koskaan on Toronton työläisillä tilaisuus nauttia hyvästä, ja arvokkaasta näytelmästä. Olemme olleet hiukan aikaa pakoitettuja näyttelemään kaikenlaisia renkutuksia, mutta nyt on saatu ajanmukaisia näytelmiä. Ensimäinen niistä on Vanki No:77, ja hyvä näytelmä. Minua tietysti ei tarvitse uskoa, mutta tulkaa ja katsokaa. Näytös alkaa täsmälleen kello 8:15, että keritään hyvissä ajoin kukin kotiimme.

Sunnuntaina 3 p. juhlitaan Vapauden hyväksi, ja arvokkaalla ohjelmalla, josta mainittakoon: Puhe J. Latvalta, runo J. Kahilalta, soololaulua y.m. Airolan Ville on sepittänyt kupletin Toronton oloista joka kuullaan kaiken muun hyvän lisäksi.

Loppujen lopuksi, esittää näytelmäseura tov. Niilo Terhon kirjoittaman näytelmän, «Yhteiskuntamme Lapsia», kahdessa näytöksessä. Ja olkoon kerta kaikkiaan sanottu, että kappale on mahtava kuvaus suursodasta. Näemme siinä, mitä kaikkea Saksan työläiset joutuivat uhraamaan, ja kenen hyväksi? Ja vielä, onhan iltama järjestetty lehtemme Vapauden hyväksi, joten kukaan ei saa pikku esteiden takia olla poissa. Tästä päivästä alkaen myydään tikettejä. Ja saa niitä tilata telefoonilla Airolan Villeltä, joka aika, yöllä tai päivällä. Huomatkaa. Pääsylippuja sunnuntaina ei myydä, joten ne on ostettava etukäteen. Muistakaa tämä!

Maanantaina 4. p. lopetetaan juhlat tanssilla. Viisimiehinen orkesteri pitää huolen soitosta. Ja tanssilattia on nyt hyvässä kunnossa. Pääsymaksut 45 senttiä. Alkaa klo. puoli 9 illalla.

Katsokaa ilmoitusta tästä lehdestä.

W. Airola.

«Kainin jälkeläinen»

Kun Hookana aukasi kirjeen ja näki sen musertavan sisällön, niin lyyhistyi hän maahan. Häntä koski niin kipeästi, se viilsi kuin veitsellä... Hookana samosi halki metsien. Hän oli kuin räivottarien takaa-ajamana. Ei hän tuntenut, vaikka risut ja oksat repivät hänen kasvonsa ja kätensä verille, vaatteet repaleiksi, mutta hän vaan kiiruhti eteenpäin. Matka oli pitkä. Mutta hän ei tuntenut väsymystä, joten vihdoinkin pääsi määräpaikalle.

Oli juhannusaattoilta. Soittoa ja laulua kuului joka puolelta. Ilma oli juhlallisen tyyni, joten sävelet vierivät kauas kuuluville. Helena istui Lammen rautakivellä odottamassa. Mutta hän ei lainannut huomiotaan millekään, kuten ennen. Hänestä tuntui kaikki kuolevan... ainoastaan yksi ajatus: Kun hän nyt pian tulisi. Kokkovalkeat, jotka oli sytytetty korkeimmille paikoille, näkyivät nousevan paksuina tulipatsaina ylös. Mutta sekään ei tuntunut miltään. Vihdoinkin saapuu odotettu. Hookana on kuin haavoitettu metsäneläin, joka juoksee kohti määrätömyyttä. Mutta kaikki on tällä kertaa saman tekevää miltä näyttää... Onnettomat rientävät toistensa avonaiseen syliin. He syleilevät ja suutelevat toisiaan. Sanat eivät tunnu luistavan, kuten ennen. Väkisinkin tulee silmiin kyyneleet. He eivät osaa keksiä sanoja tunteilleen. He lähtevät kävelemään kohti jyrkkää rantakalliota. Vaivaloiselta tuntuu kulku. Mutta parempi sittenkin kuin istua äänetönnä yhdessä paikassa. He saapuvat kallion korkeimmalle kohdalle, joka on melkein pystysuoran jyrkkä, joka kuvastaa lammen tyynellä pinnalla. Hookana kehoittaa että istuttaisiin tähän. Sanoo tuntevansa ääretöntä väsymystä ruumiissaan. He istuvat, kumpikin tuijottaa allaan olevaan syvyyteen. He ajattelevat. «Tahtoisin kuolla niin mielelläni», sanoo Helena vihdoin. «Niin minäkin», jatkoi Hookana. Mitä on elämällä enää arvoa kun kaikki toiveet särkyvät pirstaleiksi? Ei mitään! jatkaa Helena. Kuollaan yhdessä, niin loppuu tämä tuskainen taistelu, sanoo Hookana. Tämä esitys on mainio! Kuolla yhdessä rakastettunsa kanssa. Ja heidän silmissään syttyy outo palo. He eivät enään hätäile. Heille alkaa hiipiä mieleen autuas rauha. Näetkö rakas sulhoni kuinka tyyni ja kaunis on hauta? Se odottaa meitä. Sinne, sinne menemme. Helena osoittaa alas syvyyteen. Nuorison laulut ja soitot kuuluvat vallattomina ja iloisina. Nuoruus uhkuu elämää noissa vallattomissa, jotka ovat siinä ijässä, jolloin lasketaan toiveitten purret kiitämään elämän meren ristiaallokkoon. Kuule, rakas morsiameni, sanoo Hookana. Tuo laulu ja soitto on meille. Ne soittavat meidän «häitämme». Niin juuri, meille soitetaan. Mutta missä on «morsiuskruunu»? sanoi Helena oudosti hymyillen. Mutta emmekö kelpaa luojamme eteen ilman sitä? sanoo Hookana. Mehän olemme vihkiytyneet toistemme omaksi «hänen nähden». Tosin elämämme onni oli lyhyt. Mutta sitä suloisempi. Kuolla yhdessä — ei kukaan voi enää meitä eroittaa. Hookana otti liinan kaulastaan ja sanoi siitä ottavansa «siteitä» joilla sitoudumme kiinni toisiimme ja sitten... Hän punoi siteen liinastaan, mutta se oli liian lyhyt. Helena otti esiliinansa, josta saa jatkoa.

Pian oli side valmis. Ainoastaan kylmää rohkeutta minuutin ajaksi, niin oli kaikki «hyvin»... He syleilivät elämässä vielä kerran toisiaan. Sitten alkoi siteen kääriminen. He sitoutuivat lujasti toisiaan vasten ja — heittäytyivät alas vuoren jyrkänteeltä. Lammen tyyni pinta väreili kauan kuin väristen kauhusta ja jälleen syntyi hiljaisuus — kuolon hiljaisuus.

Juhannusjuhlat oli ohi ja jokainen oli arkitöissä. Missä oli Helena?, kysyivät kirkkoväärtin palvelijat toisiltaan. Ei kukaan tiennyt. Nämä, toisiaan puhtaasti rakastavat ihmislapset siirtyivät ijankaikkisuuteen ilman ennakkoluuloja. Ilman kadotuksen pelkoa. He olivat varmasti autuaat... Helenan katoaminen sai aikaan paljon touhua. Isä ja äiti uskoivat tyttärensä «karanneen» Hookanan kanssa jonnekin. Niinpä kirkkoväärti antoi vangitsemiskäskyn usean pitäjän poliiseille, että missä vaan «karkurit» tavataan, niin on heidät vangittava ja tuotava kruununkyydillä takaisin. Turha vaiva. «Karkureihin» ei enään ulottuneet lain kovat ja pitkät kynnet, joten täytyi antaa etsimisen raueta sikseen.

Elokuun alkupäivänä, eräänä iltana, olivat kirkkoväärtin lehmät menneet kauas — aina Metsälammelle saakka. Talon paimenpoika meni niitä hakemaan sieltäpäin, kun ei lehmiä muualtakaan löytynyt. Kun poika oli lähellä lammen rantaa, niin tunsi hän jotain mädänneen hajua nenäänsä. Hän meni aivan rantaan, ottaakseen selvän mistä tuo haju tulee? Poika luuli jonkun eläimen olevan jossain kuolleena tuossa vetelässä kaislikossa. Hän katseli, mutta ei nähnyt mitään. Hiljainen tuuli kävi, joka huojutteli veden päällä olevaa vihreää limaa. Pojan katse kohdistui siihen ja näki hän «jotain» kelluvan veden pinnalla. Tuon oudonnäköisen möhkäleen ympärille olikin lima kertynyt ja sieltä se paha haju tulikin, siitä oli poika varma. Hän lähti kotiin ajamaan lehmiä ja ajatteli: mikä mahtoi olla se vedenpäällä kelluva möhkäle? Kun poika meni kotiin, niin ilmotti hän näkemänsä renkituvassa. Pian oli asia isännän ja emännän tiedossakin, jotka päättivät huomenna ottaa siitä selvän. Isäntä meni seuraavana päivänä yhden renkinsä kanssa lammelle. He nousivat kallion kukkulalle, nähdäkseen paremmin mikä siellä veden päällä on. Renki huomasi naisen päällinan maassa. Hän otti sen ylös, jonka kirkkoväärti tunsi tyttärensä liinaksi. Hänen kasvonsa värähtivät omituisesti kun hän sanoi: Tässä on vastaus tyttäreni katoamiseen. Hän on hukuttanut itsensä tähän lampeen.

Pian lähtivät miehet paluumatkalle noutaakseen venheen, jonka avulla voi naarata ruumiin ylös. (Siitä ei vielä tiedetty että hukuttautuneita oli kaksi.)

Kun kirkkoväärti meni kotiin ja ilmoitti asian vaimolleen, niin parkasi tämä itkemään ja lähti juoksujalassa lammelle. Siellä äiti itki ja katui että oli tullut olluksi niin peräänantamaton tytölle. Nyt teki tuon kamalan itsemurhan. Kun miehet saapuivat hevosella rantaan, joka veti venhettä, niin valitteli äiti itkien ja sanoi samaa miehelleen: Että minkä tähden tyttö on hukuttanut itsensä? Siihen ei kirkkoväärti paljoa sanonut, mutta työnsi rengin kanssa veneen vesille ja menivät kuolleen luo. Kun he meloivat venheensä mainitulle paikalle, niin näkivät he kaksi kuollutta yhteen sidottuina. Näky oli kamala. Molemmat olivat äärettömästi paisuneet. Silmät olivat auki ja lasimaisina tuijottivat «samaan paikkaan. Kun kirkkoväärti huomasi Hookanan ruumiin tyttäreensä sidotun kiinni, niin ei hän voinut olla kiroamatta tässäkään, vaan päästi ilkeän sanatulvan ja huudahti: Tuo kirottu Kainin jälkeläinen! Jumalan kiroama kuleksija! Hän on häväissyt sukuni ja hyvän maineeni. Ja aikoi melalla lyödä siteen poikki, mutta renki kerkisi sen estämään, sanoen: Rauha olkoon kuolleille! Hakekaamme maakuntapoliisi ja ottakaamme kuolleet ylös vedestä. Meillä ei ole oikeutta niihin koskea ilman virkamiehen läsnäoloa. Kirkkoväärti oli niin masentunut näkemänsä johdosta, ettei kuullut mitä renki hänelle puhui. Lopulta hän käsitti renkinsä kehoituksen ja niin lähtivät paluumatkalle kotiin ja toimimaan asiasta tiedon viranomaisille.

Helenan ja Hookanan hautaus tapahtui heti, kun heidät oli vedestä nostettu. Kirkkoväärti olisi mielellään katkaissut siteen joka heidät oli yhdistänyt ja haudannut tyttärensä eri paikkaan, mutta siihen ei viranomaiset antaneet lupaa. Sanoivat sen olleen vainajan viimeisen tahdon, että panna heidät samaan arkkuun. Ja kuten laki määrää: «Ei viimeistä tahtoa sovi rikkoa». Helenan vanhemmat eivät itkeneet sitä että olivat menettäneet tyttärensä, vaan sitä että heidän kunniansa kärsi sanomattomasti, jonka oli aiheuttanut jumalan kiroama «Kainin jälkeläinen».

Kun piika-Liisa oli saanut tiedon rakkaan Helenan ja hänen sulhonsa kuolemasta, niin murtui hänen hellä sydämensä. Hän tahtoi päästä rakkaittensa haudalle. Ja niin hän lähti matkalle. Kun hän meni kirkolle, niin kysyi hän siellä mihin paikkaan on Helena haudattu. Ihmiset kummeksivat sitä suuresti, että joku vielä muistelee «moisia syntisiä», jotka ovat tehneet kamalan itsemurhan. Vanhuskin itki, kun kuuli sellaisia solvaussanoja vainajista joita hän rakasti.

Ruumiit oli haudattu hautuusmaan pohjoisreunaan niinkuin oli tapana itsemurhan tehneisiin nähden menetellä. Pieni, halpa puuristi oli asetettu haudalle, jonka alla nukkui rakkaudelle uskolliset sydämet. Tuuli kävi kovasti. Taivas oli mustan pilven peittämä, kun vanhus meni kirkkomaalle. Hän polvistui hautakummulle ja kietoi laihat kätensä ristin ympäri. Ukkonen alkoi jyristä ja salamoida sinkoili yltympäri. Mutta vanhus ei siitä välittänyt. Hän itki, itki. Tuuli riepotteli hänen repaleisia vaatteitaan ja lennätti liinan hänen päästään, mutta kaikki oli saman tekevää — hän itki. Sade valui virtanaan joka vuolaana kiiti alamäkeen.

Seuraavana päivänä löydettiin vanhus kuolleena Helenan ja Hookanan haudalla. Semmoista on uskollinen ja vilpitön rakkaus.

Loppu.

UUDISTAKAA TILAUKSENNE!

MYYTÄVÄNÄ

Hyvällä liikepaikalla sijaitseva SAUNA ynnä viisihuoneinen asuinrakennus myydään halvalla.

Andrew Pudas,
216 McIntyre St.
Port Arthur, Ont.

PARHAAT KENGÄT ja VAATTEET MIEHILLE
Meillä on saatavan uusia mitä parhainta lajia kenkiä. Vanhoja korjataan huolellisesti.
J. DAIGLE
Phone 1485 — P. O. Box 71.
110 Durham St., Sudbury, Ont.

Canadian National Railways

Central Division Eastern Lines

RATAPÖLKKY URAKKATARJOUS

Sulettuja tarjouksia, osotettuna allekirjoittaneelle ja merkittynä «Tender For Ties», otetaan vastaan tässä konttorissa, kello kahteentoista päivällä, lauantaina 16 p. syyskuuta, 1922 1,500,000 kappaleelle rautatien ratapölkkyä, jotka on tehtävä timpereistä jotka ovat katkaistut lokakuun 1922 ja toukokuun 1923 välillä ja jotka ovat lähetettävät joulukuun 1 päivään 1922 ja syyskuun 30 päivän 1923 välillä, Canadian National Rautatien varsille Ontariossa ja Quebecissa, pohjoispuolella St. Lawrence joen sekä itäpuolelle Armstrongin ja Port Arthurin, ratapölkkyjä koskevan määryksen No 3856 mukaisesti, joka määräys (Tie Specification) on päivätty maaliskuun 18 päivä, 1919.

350,000 ratapölkkyä on kuletettava Canadian National Rautatien varrelle Armstrongin ja Hervey Junctionin välille.

200,000 ratapölkkyä on kuletettava Canadian National Rautatien varrelle Hawkeskuryn, Quebec Cityn ja St Felician välille.

100,000 ratapölkkyä on kuletettava vanhoille keski-Ontarion linjoille, (Old Central Ontarion Lines).

850,000 ratapölkkyä on kuletettava Canadian National Rautatien varrelle, Ruelin ja Port Arthurin välille.

Urakkatarjouskaavakkeita ja selontekoja on saatavissa General Tie Agentin konttorista, Room 231, New Union Station, Toronto, Ont.

Urakkatarjouksia ei oteta huomioon jos ei niitä ole tehty sellaisille kaavakkeille joita on saatavana tässä mainitulta rautatieyhtiöltä.

Tarjouksia pienemmälle summalle kuin 5000 ratapölkkyä ei oteta huomioon.

Alhaisinta tai mitään muutakaan tarjousta ei olla pakotettuja hyväksymään.

Sitoumuksia voidaan tehdä General Tie Agentin kautta Torontossa, tai paikallisten agenttien kautta Gogamassa ja Cochranessa, tarkotuksella ostaa ratapölkkyjä joita ovat tehneet pienemmissä erissä uutisviljelijät omilta mailtaan.

Toronto, elokuun 9 p., 1922.

W. H. GRANT,
General Tie Agent.
Canadian National Railways,
Toronto, Ont.

NIMENMUUTOS

Nimeni, joka tähän asti on ollut Olavi Peräkylä, tulee tästedes olemaan **Olavi Walto.**
La River, Man.

MYYTÄVÄNÄ

Myymme vähän käytetyn hyvässä kunnossa olevan 7 hevosvoimaisen paloöljyllä käyvän Empire-koneen sekä kotkosahan halvalla ja hyvillä maksuehdoilla.

Tuomi & Salo
Nair Centre, Ont.
Box 101.

Halutaan tietää

Voisiko kukaan antaa mitään tietoa siskostani **Helmi Autiosta,** tai hänen tyttärestään **Viola Autiosta.** Oleskellut Soossa, Ont. 1914. Jos heistä joku tietää, niin olkaa hyvä ja ilmoittakaa hänen veljelleen **Emel Lyytinen,** Fourth Ave. 108, Thomas, Pittsburg, Pa.

Haluaisin tietää missä on **Sven Koivumäki,** kotoisin Jämijärveltä. Jos näet tämän ilmotuksen lehdessä, ole hyvä ja anna tieto itsestäsi. **K. Lahti,** 46 Widmer St., Toronto, Ont.

Tärkeän asian vuoksi haluaisin tietää missä oleskelee nykyään **H. E. Hillman.** Hän lähti täältä Astoriasta noin kolme kuuta sitten. Jos hän ei itse sattuisi huomaamaan tätä, niin pyydän että jos joku hänen tuttavistaan ilmottaisi hänen osotteensa. **V. Saxen,** 15th & Madison Avenue, Astoria, Oregon.

Uusi kauppa! Uudet tavarat! Uusi järj
Ón ehdottomasti edullisin teille, tehdä ostoksenne
INTERNATIONAL GROCERY STORESSA
Monipuolinen varasto kaikkia ruoka- ja sekatavarakaupan
le kuuluvia tarpeita, joita vaihdamme farmarien tuotteisiin
lähetykset toimitetaan erityisellä huolella, nopeasti ja täsmäl
Kauppa, jossa kuluttajat enemmän hyötyvät!
INTERNATIONAL GROCERY STORE
292 Bay Street. Puhelin 305 Port Arthur

GRANT & HISCOCK.
Putkityö ja Lämmityslaitos Urakoitsij

Ennenkuin te annatte lämmityslaitos tai putkien asetus kanne, käykää puhuttelemassa meitä. Me voimme sentähden teemme itse työn, säästää teille rahaa ja samalla kun olemme timiehiä, teemme hyvän työn. Kaikki meidän työmme tehd kauksella. Käykää katsomassa meidän varastossamme olevia plummaus tarpeita, näyteruumassamme Grand Opera Houserissa, Sudburyssa.

METSÄMIEHIÄ HALUTAAN

Tarvitsemme paperipuun ja tukin ha jia suuremman määrän. Kuupalkat $ $55.00 ja ruoka. Neljän jalan puista $2.25 Pieniä urakoita myös saatavana. Myös rakennustöihin tarvitsemme miehiä.

Kirjottakaa suomeksi
Hawk Lake Lumber Company Limit
Monteith, Ont.

Plummausta
Lämmityslaitteita
Sähkötyötä
Tinausta
Polkupyöriä ja
osia myydään
PERCY MORRISON
Phone 265 **Sudbury, Ont.**

Canadian Baggage Transfer

Johtava kuorma-ajo komppania
Phone 259 **34 Lorne Street**
SUDBURY, ONT.
Auto Troki ja pitkänmatkan muut toajoa. — Huonekalu varastohuone ja puunmyynti paikka.
Auki yöllä ja päivällä

D. S. HUMPHREY & CO.

Lamppuja, Tousti paahtimia, silitysrautoja,
Vacuum puhdistajia
Sähkötyötä tehdään, Sähkötarpeita
Pesukoneita
Moottori paatti tarpeita
Putki ja
Lämmitystyötä
Levysepäntyötä
Kaikellaista
KORJAUSTYÖTÄ
Työpaja
134 Larch Lane
Kauppa
No. 2 Cedar St,
Phone No. 9.

SELKÄRANGAN ASETTAJA

Dr. Jas. Newburn
KIROPRAKTORI SPESIALISTI
Phone 1331
158 Larch St. Sudbury, Ont.

Dr. L. A. JOHNSON

SUOMALAINEN
Hammaslääkäri
Torontossa.
1925 Queen St. East Kippendavie Ave. kulmassa.
Sisäänkäytävä 110 Kippendavie.
Puhelin Beach 5918.

DR. F. C. FRASER

HAMMASLÄÄKÄRI
Johnson Block
(Cochranen rautakauppaa vastapäätä)
Phone 157.

Cobaltin Raatajat

Naisia, miehiä ja lapsia halutaan rajaton määrä LAHTI KASSUN SAUNAAN, se on auki joka lauantai klo 1 ip. klo 12 yöllä. Sauna sijaitsee 21 Argentile St., samassa talossa on räätäli sappa.

Nyt on aika

Coleman Gasoliinila
eli lyhty. Ne antavat tilän valon. Ovat vaarat vätkä voi räjähtää. Kä somassa. Lyhty $10.00 $11.50.

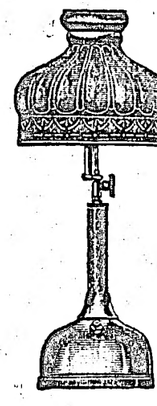

Jos rakennatte, niin meidän uusia hintoja.
Kalastajat hoi! C kuullut, että annamme erilaisista suuremmista Tuotte meille yhdeksi näytteelle ison hauen, an y.m. Me pidämme ja laitamme sen näytte lalla klo 6 saatte kalan sin. Isoimmista annetaa to, aika loppuu elok. lan täytyy saada ongel timella ja siimalla. K hemmin kyselemässä ta.

Suutarit ja muut! N rastossa messinkisiä k loja, monta kokoa 45 s. Nahkaa siivuttain ja pi sa, 75s. lb. leikattun kaikkia suutarintarpeit Marjaulloja. Metalli sirenkaita pulloihin on varasto.

Jokainen tasku säh Me myymm Eveready l mallia ja k taisia, $1.30 päin. Uusi valaisee 30 hinta $4.75 Valitkaa ajoissa me le.

Lyijy Arsenetti on runamadoille ja muille Hinta 40 ja 50c. pa verin ja rasvan muodo pärit voivat saada ra tä kohtuhinnoilla. sahat $1.75 ja Suom $2.50 kpl. Postitilaukset lähet peasti.

COCHRAN HARDWA Limited

POHJOIS-ONTARION RAUTAKAUPP
SUDBURY
J. E. Vick, suom. ka

Dr. A. T. HA
Selkärankalä
14½ Lang St. Co

New American

American Hotel Block,
Sudburyn uusi ajant kahvila
Hyvä palvelus. — 9
Meillä on parasta